

Prezydent Finlandii zakończył wizytę w ZSRR

W czwartek opuścił Leningrad udając się do kraju prezydent Republiki Fińskiej Mauno Koivisto. Przebywał on w Związku Radzieckim z trzydniową wizytą roboczą na zaproszenie Prezydium Rady Najwyższej ZSRR.

Na lotnisku leningradzkim gościła go Finlandię żona i córka prezydenta. Koivisto, członek Biura Politycznego KC PZPR, i sekretarz Leningradzkiego Obwodowego Komitetu Partii Grigorij Romanow i za

stępcą przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR Nikołaj Talyzin.

Podczas pobytu w Lenin radzie prezydent Mauno Koivisto złożył kwiaty pod pomnikiem Lenina, a także wieniec pod pomnikiem Matki Ojczyzny na cmentarzu Piskarskim i uroczyście uczcił pamięć leningradczyków i żołnierzy, którzy polegali w latach drugiej wojny światowej. (PAP)

Narada Wojewódzkiej Komisji Współdziałania PZPR, ZSL i SD w Gdańsku

Wczoraj w budynku KW PZPR odbyła się narada gdańskiej Wojewódzkiej Komisji Współdziałania PZPR, ZSL i SD.

W posiedzeniu, któremu przewodniczył i sekretarz KW PZPR w Gdańsku Stanisław Bejger, udział wzięli ze strony PZPR sekretarz KW: Mieczysław Chabowski, Edward Kijewski, Leon Branczewicz, ZSL reprezentowali: prezes WK Bogusław Droszczyński i sekretarz WK Szepepan Kozłowski, zaś ze strony SD w spotkaniu uczestniczyli:

przewodniczący WK Janusz Witucki, wiceprzewodniczący Marian Sykula i sekretarz Włodzisław Szordykowski.

Tematem posiedzenia było omówienie sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej województwa gdańskiego. Poruszano problemy związane z dalszą stabilizacją życia społecznego w województwie. Uznano za niezbędną dalszą współpracę PZPR, ZSL i SD szczególnie w zakresie kształtowania po-

• Dokończenie na str. 2

Po decyzji USA o produkcji nowych rodzajów broni chemicznej Konferencja prasowa w Moskwie

Dla broni chemicznej nie ma miejsca na Ziemi. I im wcześniej będzie zlikwidowana, tym pewniej uda się uchronić ludzi przed niebezpieczeństwem, na jakie narażają ludzkość agresywne koka imperialistyczne. Opinia ta została wyrażona przez wybitnych naukowców radzieckich podczas zor-

ganizowanej w czwartek w Moskwie w ośrodku prasowym MSZ ZSRR konferencji poświęconej problemowi związanym z decyzją USA o produkcji nowych rodzajów broni chemicznej.

Związek Radziecki — podkreślił w oświadczeniu ogłoszonym na konferencji prof. Aleksander Fokin, zastępca głównego sekretarza naukowego Akademii Nauk ZSRR — odpowiada się za tym, by broń chemiczna znalazła się poza prawem i została zlikwidowana. Jest on gotów w każdej chwili praktycznie rozwiązać ten problem. Nie Związek Radziecki, lecz Stany Zjednoczone uniemożliwiają zakaz i likwidację broni chemicznej, stwarzając trudności na drodze do osiągnięcia porozumienia, którym zainteresowane są wszystkie narody. Waszyngton i jego najbliżsi partnerzy w NATO biorą na siebie ciężką odpowiedzialność za ten stan rzeczy.

Następnie amb. R. Wolowa został przyjęty przez przewodniczącego Rady Państwa na audiencji prywatnej.

Ambasador PRL w Rzymie i na Malcie, EMIL WOJASZ, złożył 10 bm. listy uwierzyteliaczące prezydentowi Mity, pani AGACIE BARBARA.

(PAP)

Uchwała Plenum KW PZPR w Gdańsku w związku z aktualną sytuacją społeczno-polityczną

Jak już informowaliśmy, w środę 10 marca br. obradowało Plenum Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Gdańsku na temat zadań wojewódzkiej organizacji partyjnej w nękających uchwale VII Plenum KC oraz aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w województwie gdańskim. Działalność podjęli podjęli uchwały.

Komitet Wojewódzki PZPR w Gdańsku uznał, że decyzja o wprowadzeniu stanu wojennego podjęta została w imię najwyższych interesów klasy robotniczej i narodu, w obliczu zagrożenia podważenia niepodległości, socjalistycznego państwa oraz polskiej kres anarchy i kontrrewolucyjnym działaniem wzmierzonym przeciwko konstytucyjnym zasadom ustroju i międzynarodowemu sojuszowi Polski.

Z satysfakcją i uznaniem przyjmują się stanowisko VII Plenum KC, podkreślając trwałość i nieodwracalność programu państwa socjalistycznego — politycznych, wytycznych na IX Zjazd. KW zobowiązuje instancje i członków partii do realizacji tych postanowień władz naczelnych.

Plenum KW wyraża uznanie żołnierzom LWP i organom sił porządkowych za przywrócenie ludu i porządku w województwie.

W dalszej części uchwały uczestnicy plenum wyrażali wszystkim członkom partii, sojusznikom i stronnictwom, organizacjom

między innymi wszystkim obywatelom do czynnego poparcia idealu frontu odrodzenia narodowego.

Plenum zatwierdza zmiany personalne w składzie Egzekutywy KW i akceptuje decyzję nowego kierownictwa KW.

Plenum KW zaleca swym członkom przeprowadzenie do połowy kwietnia br. we wszystkich organizacjach dyskusji nad projektem deklaracji Ideowo-programowej „O co walczymy — dokąd zmierzamy”. W zaleceniach mowa również m.in. o reaktywowaniu partyjnych grup aktywnych na terenach wiejskich i miasteczka, o wzmacnianiu takich grup przy gminnych instancjach. Zacieśnieniu organizacyjnej i ideologicznej swartości służą winny rozmowy z członkami partii oraz kadry kierowniczą. Zobowiązano Egzekutywę KW do dokonania analizy funkcjonowania systemu kształcenia Ideowo-politycznego i wypracowania programu podnoszenia wiedzy Ideowo-politycznej członków partii. W tym kontekście znacząca jest decyzja zobowiązująca Egzekutywę KW do powołania Wojewódzkiej Szkoły Partyjnej.

Plenum przyjmując do wiadomości, iż delegat na IX Zjazd z terenu województwa nie działał w ramach zespołu, zaleca włączenie ich do aktywnej pracy w komisjach problemowych KW i Instancji terenu

• Dokończenie na str. 2

Pod przewodnictwem gen. armii W. Jaruzelskiego

Posiedzenie WRON z udziałem działaczy obywatelskich komitetów odrodzenia narodowego

11 marca br. w Warszawie, pod przewodnictwem gen. armii WOJCIECHA JARUZELSKIEGO odbyło się posiedzenie Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego.

W posiedzeniu wzięło udział kilkudziesięciu organizatorów i działaczy obywatelskich komitetów ocalenia (odrodzenia) narodowego. Byli wśród nich członkowie partii i stronnictw politycznych, bezpartyjni i działacze katoliccy, robotnicy i chłopcy, pracownicy nauki i kultury, członkowie organizacji młodzieżowych oraz weterani walki i pracy.

W czasie spotkania członkowie WRON, minister spraw wewnętrznych — gen. dyw. Czesław Kiszczak zapoznał zebranych z obecną sytuacją społeczno-polityczną oraz kierunkami działań zmierzających do stabilizacji życia kraju a także z przedsięwzięciami podejmowanymi dla dalszego łagodzenia ograniczeń i rygorów stanu wojennego.

Następnie członek WRON, wiceminister obrony narodowej szef Głównego Zarządu Politycznego WP — gen. dyw. Józef Baryla przedstawił najważniejsze inicjatywy społeczno-polityczne i gospodarcze obywatelskich komitetów odrodzenia narodowego, w których uczestniczą członkowie WRON, a także przedstawiciele państwa, obywateli i sił społecznych.

Dyskusję cechowała wysoka atmosfera i żywe wyrażanie poglądów. Uczestnicy poinformowali o swoich doświadczeniach w działalności obywatelskich komitetów odrodzenia narodowego, które powstają spontanicznie jako wyraz społecznej opinii i poparcia dla programu i postanowień Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego. Mówiono o pierwszych rezultatach w rozwiązywaniu najtrudniejszych problemów w miejscach zamieszkania oraz pracy o przykładach stabilizacji życia społecznego i gospodarczego, a także poparcia zaopatrzenia ludności.

Jednocześnie akcentowano konieczność dalszej narodowej integracji wokół spraw dla Polski dziś najważniejszych. Na tym też poruszano problemy aktywizacji działalności społecznej na rzecz normalizacji, a następnie rozwoju życia społecznego-politycznego i gospodarczego kraju. Wiele uwagi poświęcono sprawom Ideowo-programowym, wychowawczym oddziaływaniom obywatelskich komitetów odrodzenia narodowego na młodzież, a także wzbogacaniu treści i form inicjatyw służących rozwiązywaniu lokalnych problemów siłami społecznymi.

Na zakończenie spotkania głos zabrał przewodniczący WRON gen. armii Władysław Jaruzelski. Pozytywnie było — stwierdził generał — to dzisiejsze spotkanie z przedstawicielami komitetów ocalenia narodowego. Powstało już tych komitetów ponad sześć tysięcy. A więc rozwijają się szybko, stanowią nowy, dynamiczny ruch społeczny, patriotyczna odpowiedź na wezwanie: „Ojczyzna w potrzebie”.

Pragniemy, aby dorobek naszego spotkania przyczynił się do dalszego postępu na drodze ku nowym formom porozumienia narodowego. Jest ono krajowi żywym potrzebne, jest koniecznością. Przewycięć nie kryzysu w wielkiej mierze zależy od tego, czy jako społeczeństwo znajdziemy wspólny język w sprawach dla państwa i narodu podstawowych.

Historia nie przed nami stawia przed nami wybór: pogrążyć się w rozpaczy i nieszczęściu przeszłości, w jałowych walkach i sporach, czy też skierować wzrok w przyszłość, odnaleźć w sobie dość siły, mędrą, realizmu, aby przywrócić Polsce porządek i sprawiedliwość. Patrząc dziś na nas uważnie inni narody Ocalenia i wyciągają wnioski.

Porozumienia narodowego zarządzić nie można. Nie narodzi się ono z jednorozowego aktu, z takiej czy innej umowy, czy spotkania. Musi być głębokim procesem tworzącym rzeczywistość społeczną. Musi wyrosnąć z szczerego przywiązania do wspólnoty, do rozwiązywania konkretnych problemów życia.

Stojąc przed nami zadania wielkie — oświadczali następnie W. Jaruzelski. Ich ogrom wymaga dziś tego, co można by nazwać dopóty nie rozwiązanymi strukturami podstawowymi, przedadającymi o formach, jakie obecnie akceptujemy — ten ruch jest i musi być autentyczny. Zbudowanie solidnej, istota porozumienia narodowego polega na tym, że jest ono i będzie

W Sztokholmie odbyły się rozmowy między delegacją polską i szwedzką. Wzięło w nich udział ok. 20 przedstawicieli z obu państw. Rozmowy te będą kontynuowane podczas zbliżających się Międzynarodowych Targów Poznańskich, na których przewidziano udział ok. 20 wystawców ze Szwecji oraz licznych delegacji eksporterów z tego kraju.

W wyniku negocjacji uzgodniono i podpisano protokół handlowy na 1982 r. (PAP)

Strona polska potwierdziła swoje zainteresowanie dostawami węgla do Szwecji, eksportowanego tu od pierwszych lat powojennych. Firmy szwedzkie żywiły nadzieję, że przedstawione możliwości i propozycje ponownego zwiększenia dostaw, po ich spadku w 1981 r. w związku z planowanymi w drugiej połowie lat osiemdziesiątych zwiększeniem udziału węgla w bilansie energetyczny

ni Szwecji, dostawy tego paliwa z Polski są traktowane jako naturalne z uwagi na bliskość węgla, bliskość połączenia i łatwy transport przy użyciu małych statków.

Delegacja polska przeprowadziła także rozmowy z przedstawicielami szwedzkiej koncernów i szwedzkich jak Stetsfoertagen, Malmexport, SLR, Zrzeszenie nie Szwedzkich Importerów i Hurtowników oraz Szwedzkiej Rady Eksportowej. Rozmowy te będą kontynuowane podczas zbliżających się

• Dokończenie na str. 2

dynamiczny ruch społeczny, patriotyczna odpowiedź na wezwanie: „Ojczyzna w potrzebie”.

Pragniemy, aby dorobek naszego spotkania przyczynił się do dalszego postępu na drodze ku nowym formom porozumienia narodowego. Jest ono krajowi żywym potrzebne, jest koniecznością. Przewycięć nie kryzysu w wielkiej mierze zależy od tego, czy jako społeczeństwo znajdziemy wspólny język w sprawach dla państwa i narodu podstawowych.

Historia nie przed nami stawia przed nami wybór: pogrążyć się w rozpaczy i nieszczęściu przeszłości, w jałowych walkach i sporach, czy też skierować wzrok w przyszłość, odnaleźć w sobie dość siły, mędrą, realizmu, aby przywrócić Polsce porządek i sprawiedliwość. Patrząc dziś na nas uważnie inni narody Ocalenia i wyciągają wnioski.

Porozumienia narodowego zarządzić nie można. Nie narodzi się ono z jednorozowego aktu, z takiej czy innej umowy, czy spotkania. Musi być głębokim procesem tworzącym rzeczywistość społeczną. Musi wyrosnąć z szczerego przywiązania do wspólnoty, do rozwiązywania konkretnych problemów życia.

Stojąc przed nami zadania wielkie — oświadczali następnie W. Jaruzelski. Ich ogrom wymaga dziś tego, co można by nazwać dopóty nie rozwiązanymi strukturami podstawowymi, przedadającymi o formach, jakie obecnie akceptujemy — ten ruch jest i musi być autentyczny. Zbudowanie solidnej, istota porozumienia narodowego polega na tym, że jest ono i będzie

Polsko-szwedzkie rozmowy gospodarcze Protokół handlowy na 1982 rok

W Sztokholmie odbyły się rozmowy między delegacją polską i szwedzką. Wzięło w nich udział ok. 20 przedstawicieli z obu państw. Rozmowy te będą kontynuowane podczas zbliżających się Międzynarodowych Targów Poznańskich, na których przewidziano udział ok. 20 wystawców ze Szwecji oraz licznych delegacji eksporterów z tego kraju.

W wyniku negocjacji uzgodniono i podpisano protokół handlowy na 1982 r. (PAP)

Strona polska potwierdziła swoje zainteresowanie dostawami węgla do Szwecji, eksportowanego tu od pierwszych lat powojennych. Firmy szwedzkie żywiły nadzieję, że przedstawione możliwości i propozycje ponownego zwiększenia dostaw, po ich spadku w 1981 r. w związku z planowanymi w drugiej połowie lat osiemdziesiątych zwiększeniem udziału węgla w bilansie energetyczny

ni Szwecji, dostawy tego paliwa z Polski są traktowane jako naturalne z uwagi na bliskość węgla, bliskość połączenia i łatwy transport przy użyciu małych statków.

Delegacja polska przeprowadziła także rozmowy z przedstawicielami szwedzkiej koncernów i szwedzkich jak Stetsfoertagen, Malmexport, SLR, Zrzeszenie nie Szwedzkich Importerów i Hurtowników oraz Szwedzkiej Rady Eksportowej. Rozmowy te będą kontynuowane podczas zbliżających się

W Sztokholmie odbyły się rozmowy między delegacją polską i szwedzką. Wzięło w nich udział ok. 20 przedstawicieli z obu państw. Rozmowy te będą kontynuowane podczas zbliżających się Międzynarodowych Targów Poznańskich, na których przewidziano udział ok. 20 wystawców ze Szwecji oraz licznych delegacji eksporterów z tego kraju.

W wyniku negocjacji uzgodniono i podpisano protokół handlowy na 1982 r. (PAP)

Strona polska potwierdziła swoje zainteresowanie dostawami węgla do Szwecji, eksportowanego tu od pierwszych lat powojennych. Firmy szwedzkie żywiły nadzieję, że przedstawione możliwości i propozycje ponownego zwiększenia dostaw, po ich spadku w 1981 r. w związku z planowanymi w drugiej połowie lat osiemdziesiątych zwiększeniem udziału węgla w bilansie energetyczny

• Dokończenie na str. 2

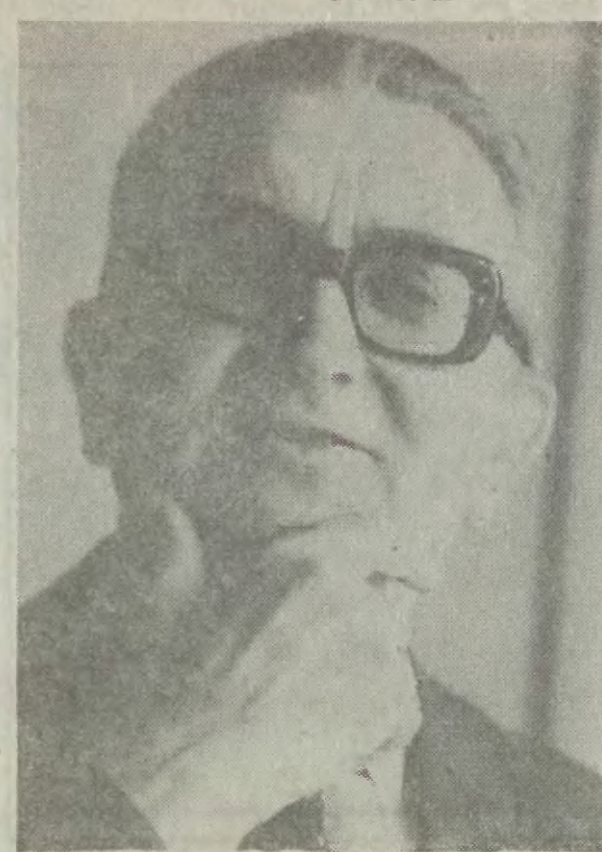
Nasze Rozmowy

Perspektywy, możliwości i nadzieje

Ze Sławomirem SIERECKIM — pisarzem, dziennikarzem z „Wieczoru Wybrzeża” rozmawia Andrzej MELEWICZ.

Z ORGANIZOWANE niedawno spotkanie twórców, przedstawicieli instytucji kulturalnych i działaczy z sekretarzem KW PZPR Stanisławem Bejgerem, sekretarzem KW Edwardem Kijewskim i wojewodą gdańskim gen. bryg. Mieczysławem Chabowskim.

— że nie ma powrotu do starych metod uprawiania tej polityki, poddanych bardzo ostrej krytyce zwłaszcza w atmosferze przygotowań do IX Nadzwyczajnego Zjazdu partii i na dziesiątkach spotkań środowiskowych. Uwzględniając coraz liczniejsze wypowiedzi publicystów w prasie, radiu i telewizji, nasuwa się kilka refleksji na temat działań kulturalnych i samych — nazwijmy ich umownie — „konsumentów kultury”, leży stopniowa, ale stała stabilizacja codziennego życia w kraju. Operacje wynikające z warunków stanu wojennego, porządkujące mechanizmy społeczne i instytucjonalne funkcjonowanie państwa, niosły jednak i niosą jeszcze, choć już nie w tak drastycznych formach jak na początku — ograniczenia, od czuwalne w różny sposób i w różnym stopniu przez każdego obywatela. Odczuwa je zarówno aktor występujący na scenie teatralnej, jak i stocznowiec, żołnierz patrolujący ulice, jak i pisarz.

Wbrew bowiem poglądom, który jest czasem jeszcze lansowany, a który raził nawet mój kolega po piórze Janusz Przymanowski — nie jest prawdą, że „ograniczenia stanu wojennego jak dotychczas w żadnym miarze nie dotykają twórców. Nikt im nie zabrania siedzieć do białego, ani pisać, ani komponować...”. Janusz Przymanowski w tym stwierdzeniu dał się ponieść emocjom i orzeczywał rzeczywistość Rzecz polega na tym, że rzadko twórczość powstaje w izolacji społecznej. Pisarzowi niezbędny jest wydawca, wydawcy — drukarnia, drukarni — na

niernia, księżka — transport, a wreszcie księgarz, z którego ręką czytelnik otrzyma wydrukowane dzieło. Wcale nie inaczej przedstawia się sprawa z działalnością artysty plastycznego, czy kompozytora, a co dopiero mówić o architekcie, aktorze teatralnym, reżyserze filmowym.

— Można jednak w chwili obecnej odnotować w kulturze, w sferze jej przeobrażeń dziedzin i aspektów — iż coś wyraźnie drgnęło...

— Właśnie licząc się z tymi trudnościami, po kilku tygodniach od ogłosze-

• Dokończenie na str. 3

nych w obliczu postępującej stabilizacji życia.

— Właśnie chciałbym pana prosić o podzielenie się treścią refleksji. Znamy się z kontrowersyjnymi wypowiedziami wielu przedstawicieli środowisk kulturalnych w kraju...

— Pierwsza z tych refleksji przypomina jeszcze raz znaną prawdę, że w interesie twórców, w interesie działaczy, placówek

80 dni zostało do zdania „Daru Młodzieży” armatorowi

11 bm. w Stoczni Gdańskiej im. Lenina odbyła się robocza narada na temat końcowej realizacji budowy przez stocznię „Daru Młodzieży” jak i dalszej zbiórki funduszy na społeczne konto budowy nowej białej fregaty.

Obecnie na społecznym koncie budowy „Daru Młodzieży” znajduje się 150 mln zł i 120 tys. dol. Jest to praktycznie suma niewielka zwyczajnie, że całkowity koszt budowy żaglowca po nowych cenach wyniesie blisko 800 mln złotych. W związku z tym dla pozyskania brakujących funduszy postanowiono, w porozumieniu z Ministerstwem Górnictwa i Energetyki, wydać serię znaczków pocztowych poświęconych polskim żaglowcom. Poczyniono też wspólne starania w Narodowym Banku Polskim, aby niebawem wydać edycję srebrnych monet o nominalnej wartości tysiąca złotych na których widniałby wizerunek nowego żaglowca a także, aby — za pośred-

nictwem wydawnictwa „Prasa-Książka-Ruch” — udostępnić do powszechnej sprzedaży kolorowe pocztówki ze zdjęciami największych polskich żaglowców. Proponuje się również przeprowadzenie dodatkowych gier w totalizatorze sportowego i gry liczbowej „Janitar” z których część dochodów zostałaby przekazana na konto budowy „Daru Młodzieży”.

Podczas narady, która odbyła się z udziałem członka Biura Politycznego KC PZPR, i sekretarza KZ w tej stoczni, Jana Łobackiego, podjęto decyzję co do zakupu niezbędnej ilości 3 tys. m kw. odpowiedniego płótna potrzebnego na uszyte taill.

Z wyposażenia urządzeń m

portowanych brakuje jednak jeszcze liczna paliwa, termostatów i prestatów.

Dostawy te są tym bardziej oczekiwane, gdyż zakończono już montaż wszystkich wewnętrznych urządzeń mechanicznych. Na koniec kwietnia br. planowany jest rejs próbnny po Bałtyku pod dowództwem kapitana, który dokładnie sprawdzi wszystkie urządzenia i mechanizmy.

Odnosząc stocznicy pragną dotrzymać terminu (mł br.) zdania Jednostki armatorowi — Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni — po to aby uczelnia miała jeszcze dostatecznie dużo czasu na przygotowanie swoich słuchaczy do udziału w tegorocznej największej imprezie żeglarskiej „Operation Sail 82”; operacja ta odbędzie się na przełomie lipca i sierpnia br.

możliwości i szanse otwierają się zwłaszcza na linii naszej współpracy ze Związkiem Radzieckim. Nie unikniemy jednak przypadkiem przejęciom odprawkom, a nawet wstrzymywaniu produkcji w niektórych zakładach. Jak powiedział jednak Wojciech Jaruzelski jest to ostateczność, a rząd przygotował stosowne przepisy, które umożliwią w takich przypadkach optymalne rozwiązywanie ludzkich spraw.

Mówiąc o pojawiających się niekiedy wątpliwościach czy w tak skomplikowanych warunkach powinniśmy kontynuować proces wdrażania reformy gospodarczej, gen. Wojciech Jaruzelski podkreślił, iż VII Plenum KC PZPR zajęło w tej sprawie jednoznaczne stanowisko. Nie ma i być nie może odwrotu od linii reformy, stanowiącej integralną część programu socjalistycznej odnowy, do której przyczyniły się zwycięstwa w krzyżu społecznego

gospodarstwa. Utrwaleniu tej linii służy uchwalenie przez Sejm kolejnych

• Dokończenie na str. 2

Obrady Komisji ds. Reformy Gospodarczej

Z udziałem prezesa Rady Ministrów, gen. armii WOJCIECHA JARUZELSKIEGO 11 bm. odbyło się w Urzędzie Rady Ministrów posiedzenie Komisji ds. Reformy Gospodarczej. Komisja rozprawiła się o przebiegu wdrażania nowych zasad działania przedsiębiorstw oraz o funkcjonowaniu mechanizmów reformy gospodarczej. W obradach uczestniczył zastępca członka Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR MARIAN WOŹNIAK oraz przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, wicepremier ZBIGNIEW MADEJ.

Otwierając dyskusję, premier Wojciech Jaruzelski podkreślił, iż obecne posiedzenie Komisji ds. Reformy Gospodarczej rozpoczyna nowy etap jej działalności. W przeszłości prace komisji i jej zespołów koncentrowały się na przygotowaniu koncepcyjnym reformy oraz tworzeniu związanych z nią projektów aktów prawnych. Obecnie zaś ciężar pracy przenosi się na problemy wdrażania nowych zasad funkcjonowania gospodarki, na analizę skutków funkcjonowania mechanizmów reformy.

Nawiązując do sprawy wprowadzenia stanu wojennego Wojciech Jaruzelski stwierdził, iż w żadnym stopniu nie zahamowało to prac nad reformą gospodarczą. Przeciwnie. Bez przywrócenia ładu i dyscypliny społecznej, bez położenia kresu anarchii i rozpręgnięciu niemożliwe byłoby porządkowanie gospodarki, wprowadzanie przedsięwzięcia na drogę samodzielną i samofinansowania, a hasła reformatorskie pozostałyby pustym dźwiękiem. Zmiana cen zaopatrzeniowych oraz detalicznych stworzyła przedpole dla reformy, niezbędne przesłanki dla przywrócenia równowagi rynkowej, umocnienia pieniądza, motywacji do lepszej pracy i

racjonalnego gospodarowania w przedsiębiorstwach.

Mówca podkreślił następnie, iż reformę gospodarczą wprowadzamy w wyjątkowo nie sprzyjających warunkach. Zostały one pogorszone wskutek sankcji ekonomicznych ze strony USA oraz niektórych innych krajów kapitalistycznych. W obliczu drastycznego braku wielu surowców oraz elementów kooperacyjnych, wobec ostrego deficytu dewiz — powstało w niektórych dziedzinach realne zagrożenie produkcji. Sprawy te — powiedział premier — trzeba rozwiązywać przede wszystkim na drodze zmiany struktury asortymentowej, zastępowania surowców importowanych przez surowce krajowe.

Wiele zależało tu będzie od samych przedsiębiorstw, a zwłaszcza od inicjatywy zaplecza naukowego i technicznego, od pobudzenia i wykorzystania aktywności racjonalizatorskiej. Duże znaczenie ma też zacieśnienie współpracy z krajami socjalistycznymi. Premier podkreślił, iż nowe

• Dokończenie na str. 2

Uchwała Plenum KW PZPR w Gdańsku

● Dokończenie ze str. 1

wych. Uchwała określa także zadania dotyczące współpracy z młodzieżą. W zakresie tworzenia politycznych warunków funkcjonowania społeczeństwa w Gdanskim Plenum KW zaleca dalsze inicjowanie i umacnianie obywatelskich komitetów odrodzenia narodowego, które powinny stanowić płaszczyznę porozumienia Polaków. W polityce kadrowej do konywać należy oceny kadry w administracji państwowej i gospodarczej oraz w szkołach i uczelniach w oparciu o takie kryteria jak: wysokie kwalifikacje, akceptacja socjalizmu, patriotyzm i pracowitość oraz umiejętność współdziałania z ludźmi. Uchwała zaleca też środkom masowemu przekazywać informacje o działalności życia społecznego, tworzeniu klimatu aprobata dla działań WRON oraz władz politycznych i administracyjnych.

Stwierdzając że reforma gospodarcza jest integralną częścią przeobrażenia społecznego - gospodarczego w kraju uchwała określa zadania dla instancji i organizacji partyjnych. Wszystkie instancje i organizacje partyjne winny inspirować kierownictwa przedsiębiorstw do szerokiego udziału w realizowaniu celów i założeń reformy gos-

podarcej oraz utrwalać wiedzę w tym przedmiocie.

Ze względu na czasowe zawieszenie działalności samorządów pracowniczych uchwała zaleca powoływanie w zakładach pracy społecznych komisji konsultacyjnych.

Komitet Wojewódzki PZPR opowiadając się za silnymi i samorządnymi związkami zawodowymi podkreśla, że odrodzone związki zawodowe stojąc na straży interesów robotniczych muszą uważać socjalistyczne zasady ustroju, przewodnią rolę PZPR oraz wspierać działania socjalistycznego państwa.

W obliczu trudności gospodarczych instancje i organizacje partyjne winny przystąpić do organizowania szerokiego frontu gospodarczego i oszczędności w zakładach.

W końcowych zadaniach uchwały wymienia się priorytetowe zadania społeczne i gospodarcze. Są nimi: wyżywienie, budownictwo mieszkaniowe i komunikacja, racjonalizacja importu i wzrost eksportu. Plenum KW zobowiązuje swą Egzekutywę do składania informacji na kolejnych plenarnych posiedzeniach KW o realizacji niniejszej uchwały.

Krótki odpoczynek przy koksowniku w Słocini Gdanskim im. Lenina. Fot. T. Trybek

Z obrad Egzekutywy KW PZPR w Elblągu

Na wstępie wczorajszych obrad Egzekutywy KW PZPR w Elblągu wysłuchano informacji o aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w regionie. Cechuje ją dalsza stabilizacja, aczkolwiek zdarzają się sporadyczne próby wywołania niepokojów poprzez ulotki. Ostatnio w Elblągu przychwycono trzy balony wysłane za granicę, do których dołączone były m. in. apele o treści antypaństwowej i antysocjalistycznej firmowane przez „Solidarność”.

W zakładach pracy dyskutuje się nadal przede wszystkim o środkach zaradczych wobec niedostatku materiałów i surowców i o potrzebie zapewnienia ciągłości produkcji. Rozwijają się dyskusje wokół m. delu związków zawodowych. Na wsi gros uwagi koncentruje się na zbliżających się pracach wiosennych. Zboża siewnego jest już w województwie dosyć

brakuje natomiast m. in. nawozów fosforowych i niektórych środków ochrony roślin. We znaki daje się drastyczny niedobór paliw i olejów, a także drobnego sprzętu rolniczego.

Przestępczość dotyczy zwłaszcza drobnych kradzieży w piwnicach oraz różnych przedmiotów i akcesoriów z samochodów.

Z kolei Egzekutywa wysłuchała informacji o pracy i zamierzeniach wojewódzkiej organizacji Ligi Kobiet Polskich.

Przebieg rozwoju kłusowania w okresie postępującym, po zmianach w składzie kierownictwa ZW kłusobicia organizacja w woj. elbląskim opracowała nowy program, przystąpiła do reaktywowania terenowych kół i wznowiła swą działalność.

Za najważniejsze zadanie uznano wysiłki na rzecz społecznego porozumienia, obrony pryncypiów ustroju

wych, łagodzenia skutków kryzysu. Również za podstawowy obowiązek uznano tworzenie warunków zapewnienia należytych wypełnianie przez kobiety funkcji obywatelskich, zawodowych i rodzinnych.

W codziennej działalności w bież. roku szczególną wagę przywiązuje ZW do rozwoju zakładowych ogniw LKP, które zapewniają odpowiednią reprezentację części załogi w różnych zakładowych grupach, obad będą o warunki pracy i świadczenia socjalne. Interesować się warunkami rodzinnymi. Istotną sprawą jest też rozwój różnych form rodnictwa dla kobiet. Zamierza się szeroko rozwijać usługi dla kobiet, jak również samopomoc koleżeńską i sąsiedzką. Wiele uwagi poświęca się użyciu pomocy młodym matkom (ZSMR) oraz kobietom niepracującym.

Egzekutywa KW wysoko oceniła pracę aktywów elbląskiej organizacji kobiecej, szczególnie w zakresie budowy i wzmacniania ładu społecznego. Zapowiedziano pomoc POP dla zakładowych kół LKP.

Posiedzenie WRON

● Dokończenie ze str. 1

nienia, a w szczególności wybrania i upowszechnienia tego co najlepsze, co może stanowić wzór i drogę. Takie materiały zostaną opracowane.

Narodowa racja stanu jest tylko jedna. Kto stoi na gruncie Konstytucji PRL, uznaje sojusze nasze go państwa. Opowiada się za przewodnią rolą partii w społeczeństwie — ten jest z nami, ten może być z nami. Obywatelskie prawo do uczestnictwa w budowie porządku nie może być uszczuplone ani przez odmienności światopoglądów, ani przez różnice zdań w konkretnych sprawach, ani przez błędy popełnione w przeszłości. Nie ma na świecie społeczeństw, w których wszyscy się we wszystkim zgadzają z każdym. Chodzi o to, aby w społeczeństwie, które jest obecnie o określonej, wspólnej najszerzej, na której mogłoby się spotkać i zrozumieć przeważająca większość społeczeństwa. Poza nią muszą pozostać tylko wrogowie socjalizmu, burżyciele ładu i spokoju, rzecznicy konfrontacji.

Taka płaszczyzna jest. Stanowią ją nadrzędne interesy socjalistycznego państwa, dobro naszego narodu. Powstające samorzutnie społeczne zespoły przybierają nazwę komitetów ocalaenia narodowego. Było to uzasadnione. Dziś — powiedział W. Jaruzelski — w miarę postępu normalizacji, częściowo mówię się o komitetach odrodzenia narodowego. Jest to również tendencja służna. W głębszej bowiem perspektywie Polska ocalaona — to przede wszystkim Polska odrodzona wewnętrznie, uwolniona od różnorodnych zagrożeń i hamulców, rozumnie dysponująca zasobami energii społecznej. Szczerą i interesującą obecną dyskusję traktujemy również jako cenną formę społecznej konsultacji. Myślę, że te konsultacyjne funkcje OKON należałoby rozwijać i upowszechniać.

Przebieg rozwoju kłusowania w okresie postępującym, po zmianach w składzie kierownictwa ZW kłusobicia organizacja w woj. elbląskim opracowała nowy program, przystąpiła do reaktywowania terenowych kół i wznowiła swą działalność.

Za najważniejsze zadanie uznano wysiłki na rzecz społecznego porozumienia, obrony pryncypiów ustroju

wych, łagodzenia skutków kryzysu. Również za podstawowy obowiązek uznano tworzenie warunków zapewnienia należytych wypełnianie przez kobiety funkcji obywatelskich, zawodowych i rodzinnych.

W codziennej działalności w bież. roku szczególną wagę przywiązuje ZW do rozwoju zakładowych ogniw LKP, które zapewniają odpowiednią reprezentację części załogi w różnych zakładowych grupach, obad będą o warunki pracy i świadczenia socjalne. Interesować się warunkami rodzinnymi. Istotną sprawą jest też rozwój różnych form rodnictwa dla kobiet. Zamierza się szeroko rozwijać usługi dla kobiet, jak również samopomoc koleżeńską i sąsiedzką. Wiele uwagi poświęca się użyciu pomocy młodym matkom (ZSMR) oraz kobietom niepracującym.

Egzekutywa KW wysoko oceniła pracę aktywów elbląskiej organizacji kobiecej, szczególnie w zakresie budowy i wzmacniania ładu społecznego. Zapowiedziano pomoc POP dla zakładowych kół LKP.

Pragniemy stwierdzić, że Jaruzelski — realizując zasady reformy w jak najszerszym zakresie. Nie możemy jednak nie widzieć ograniczeń i czynników, które na razie uniemożliwiają wprowadzenie

zgłoszonym dzisiaj konkretnym wnioskiem nadany stosowny bieg. Dlatego też moja wypowiedź nie będzie podsumowaniem dyskusji. Najlepszemu podsumowaniu dokonuje zawsze życie, praktyka społeczna.

Pragnę zatrzymać się nad jednym tylko aspektem, jedną częścią tego, co rozumiemy jako odrodzenie narodowe. Mam na myśli tak zwane cnoty elementarne, o które od stuleci walali nasi najwybitniejsi myśliciele i pisarze polscy.

Polacy są narodem dzielnym, głęboko patriotycznym, zdolnym do poświęceń, kiedy chwila tego wymaga. Gdy trzeba bronić kraju. Kartę naszych dzieł notują wiele dowodów, że umiemy organizować zbiorowy wysiłek równie w czasie pokoju, jak w czasie wojny. Ale mamy też wiele przywar. Ustepujemy wielu innym narodom pod względem zdyscyplinowania, gospodarności, porządku i kultury życia codziennego.

Przebieg rozwoju kłusowania w okresie postępującym, po zmianach w składzie kierownictwa ZW kłusobicia organizacja w woj. elbląskim opracowała nowy program, przystąpiła do reaktywowania terenowych kół i wznowiła swą działalność.

Za najważniejsze zadanie uznano wysiłki na rzecz społecznego porozumienia, obrony pryncypiów ustroju

wych, łagodzenia skutków kryzysu. Również za podstawowy obowiązek uznano tworzenie warunków zapewnienia należytych wypełnianie przez kobiety funkcji obywatelskich, zawodowych i rodzinnych.

W codziennej działalności w bież. roku szczególną wagę przywiązuje ZW do rozwoju zakładowych ogniw LKP, które zapewniają odpowiednią reprezentację części załogi w różnych zakładowych grupach, obad będą o warunki pracy i świadczenia socjalne. Interesować się warunkami rodzinnymi. Istotną sprawą jest też rozwój różnych form rodnictwa dla kobiet. Zamierza się szeroko rozwijać usługi dla kobiet, jak również samopomoc koleżeńską i sąsiedzką. Wiele uwagi poświęca się użyciu pomocy młodym matkom (ZSMR) oraz kobietom niepracującym.

Egzekutywa KW wysoko oceniła pracę aktywów elbląskiej organizacji kobiecej, szczególnie w zakresie budowy i wzmacniania ładu społecznego. Zapowiedziano pomoc POP dla zakładowych kół LKP.

Pragniemy stwierdzić, że Jaruzelski — realizując zasady reformy w jak najszerszym zakresie. Nie możemy jednak nie widzieć ograniczeń i czynników, które na razie uniemożliwiają wprowadzenie

zgłoszonym dzisiaj konkretnym wnioskiem nadany stosowny bieg. Dlatego też moja wypowiedź nie będzie podsumowaniem dyskusji. Najlepszemu podsumowaniu dokonuje zawsze życie, praktyka społeczna.

Pragnę zatrzymać się nad jednym tylko aspektem, jedną częścią tego, co rozumiemy jako odrodzenie narodowe. Mam na myśli tak zwane cnoty elementarne, o które od stuleci walali nasi najwybitniejsi myśliciele i pisarze polscy.

Polacy są narodem dzielnym, głęboko patriotycznym, zdolnym do poświęceń, kiedy chwila tego wymaga. Gdy trzeba bronić kraju. Kartę naszych dzieł notują wiele dowodów, że umiemy organizować zbiorowy wysiłek równie w czasie pokoju, jak w czasie wojny. Ale mamy też wiele przywar. Ustepujemy wielu innym narodom pod względem zdyscyplinowania, gospodarności, porządku i kultury życia codziennego.

Przebieg rozwoju kłusowania w okresie postępującym, po zmianach w składzie kierownictwa ZW kłusobicia organizacja w woj. elbląskim opracowała nowy program, przystąpiła do reaktywowania terenowych kół i wznowiła swą działalność.

Za najważniejsze zadanie uznano wysiłki na rzecz społecznego porozumienia, obrony pryncypiów ustroju

wych, łagodzenia skutków kryzysu. Również za podstawowy obowiązek uznano tworzenie warunków zapewnienia należytych wypełnianie przez kobiety funkcji obywatelskich, zawodowych i rodzinnych.

W codziennej działalności w bież. roku szczególną wagę przywiązuje ZW do rozwoju zakładowych ogniw LKP, które zapewniają odpowiednią reprezentację części załogi w różnych zakładowych grupach, obad będą o warunki pracy i świadczenia socjalne. Interesować się warunkami rodzinnymi. Istotną sprawą jest też rozwój różnych form rodnictwa dla kobiet. Zamierza się szeroko rozwijać usługi dla kobiet, jak również samopomoc koleżeńską i sąsiedzką. Wiele uwagi poświęca się użyciu pomocy młodym matkom (ZSMR) oraz kobietom niepracującym.

Egzekutywa KW wysoko oceniła pracę aktywów elbląskiej organizacji kobiecej, szczególnie w zakresie budowy i wzmacniania ładu społecznego. Zapowiedziano pomoc POP dla zakładowych kół LKP.

Pragniemy stwierdzić, że Jaruzelski — realizując zasady reformy w jak najszerszym zakresie. Nie możemy jednak nie widzieć ograniczeń i czynników, które na razie uniemożliwiają wprowadzenie

zgłoszonym dzisiaj konkretnym wnioskiem nadany stosowny bieg. Dlatego też moja wypowiedź nie będzie podsumowaniem dyskusji. Najlepszemu podsumowaniu dokonuje zawsze życie, praktyka społeczna.

Pragnę zatrzymać się nad jednym tylko aspektem, jedną częścią tego, co rozumiemy jako odrodzenie narodowe. Mam na myśli tak zwane cnoty elementarne, o które od stuleci walali nasi najwybitniejsi myśliciele i pisarze polscy.

Polacy są narodem dzielnym, głęboko patriotycznym, zdolnym do poświęceń, kiedy chwila tego wymaga. Gdy trzeba bronić kraju. Kartę naszych dzieł notują wiele dowodów, że umiemy organizować zbiorowy wysiłek równie w czasie pokoju, jak w czasie wojny. Ale mamy też wiele przywar. Ustepujemy wielu innym narodom pod względem zdyscyplinowania, gospodarności, porządku i kultury życia codziennego.

Przebieg rozwoju kłusowania w okresie postępującym, po zmianach w składzie kierownictwa ZW kłusobicia organizacja w woj. elbląskim opracowała nowy program, przystąpiła do reaktywowania terenowych kół i wznowiła swą działalność.

Za najważniejsze zadanie uznano wysiłki na rzecz społecznego porozumienia, obrony pryncypiów ustroju

wych, łagodzenia skutków kryzysu. Również za podstawowy obowiązek uznano tworzenie warunków zapewnienia należytych wypełnianie przez kobiety funkcji obywatelskich, zawodowych i rodzinnych.

W codziennej działalności w bież. roku szczególną wagę przywiązuje ZW do rozwoju zakładowych ogniw LKP, które zapewniają odpowiednią reprezentację części załogi w różnych zakładowych grupach, obad będą o warunki pracy i świadczenia socjalne. Interesować się warunkami rodzinnymi. Istotną sprawą jest też rozwój różnych form rodnictwa dla kobiet. Zamierza się szeroko rozwijać usługi dla kobiet, jak również samopomoc koleżeńską i sąsiedzką. Wiele uwagi poświęca się użyciu pomocy młodym matkom (ZSMR) oraz kobietom niepracującym.

Egzekutywa KW wysoko oceniła pracę aktywów elbląskiej organizacji kobiecej, szczególnie w zakresie budowy i wzmacniania ładu społecznego. Zapowiedziano pomoc POP dla zakładowych kół LKP.

Pragniemy stwierdzić, że Jaruzelski — realizując zasady reformy w jak najszerszym zakresie. Nie możemy jednak nie widzieć ograniczeń i czynników, które na razie uniemożliwiają wprowadzenie

ZSL o polityce ekonomicznej rolnictwa w ramach reformy gospodarczej

11 bm. w Warszawie obradowała Komisja Polityki Ekonomicznej NK ZSL. Radzono nad doskonałymi systemem ekonomicznym oddziaływania na rolnictwo w ramach reformy gospodarczej.

Rozpatrzone głównie zagadnienia kredytowania w rolnictwie, ubezpieczeń rzeczowych w rolnictwie oraz funkcjonowania systemu ekonomicznego PGR.

Aktualną sytuację społeczno-gospodarczą kraju w tym w rolnictwie i gospodarce żywnościowej oraz zamierzenia na najbliższą przyszłość omówił zastępca przewodniczącego Kom-

sji Planowania przy Radzie Ministrów i zarazem przewodniczący Komisji Polityki Ekonomicznej NK prof. Eugeniusz Gorzałak.

Wstępne założenia doskonałego systemu ekonomicznego finansowania w rolnictwie w dostosowaniu ich do reformy gospodarczej omówili przedstawiciele kierownictwa zainteresowanych resortów i instytucji.

Wypracowane w czasie dyskusji wnioski i uwagi, odnośnie omawianych zagadnień, zostaną przedłożone do rozpatrzenia przez Prezydium Naczelnego Komitetu ZSL.

(PAP)

Narada Wojewódzkiej Komisji Współdziałania

● Dokończenie ze str. 1

związane z problematyką rolnictwa i pomocy ze strony przemysłu dla tej sfery gospodarki, realizacją pod stawianych celów reformy gospodarczej w kontekście maksymalnej kontroli ruchu cen oraz z sytuacją ziemiołaz w nowych warunkach rynkowych.

Podkreślono także potrzebę politycznego wsparcia realizacji wniosków i uwag wojskowych terenowych grup operacyjnych. Uznano, że wnioski, których realizacja wymaga wsparcia inwestycyjnego, winny znaleźć się w terenowych planach społeczno-gospodarczych.

Podsumowując spotkanie z udziałem sekretarza KW Stanisława Bejgera akcentowano, że przebieg dyskusji wykazał, że ocena aktualnej sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej PZPR, ZSL i SD jest zbliżona. Stanowi to czynnik ułatwiający praktyczne działanie now

związane z problematyką rolnictwa i pomocy ze strony przemysłu dla tej sfery gospodarki, realizacją pod stawianych celów reformy gospodarczej w kontekście maksymalnej kontroli ruchu cen oraz z sytuacją ziemiołaz w nowych warunkach rynkowych.

Podkreślono także potrzebę politycznego wsparcia realizacji wniosków i uwag wojskowych terenowych grup operacyjnych. Uznano, że wnioski, których realizacja wymaga wsparcia inwestycyjnego, winny znaleźć się w terenowych planach społeczno-gospodarczych.

Podsumowując spotkanie z udziałem sekretarza KW Stanisława Bejgera akcentowano, że przebieg dyskusji wykazał, że ocena aktualnej sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej PZPR, ZSL i SD jest zbliżona. Stanowi to czynnik ułatwiający praktyczne działanie now

Obrady Komisji ds. Reformy Gospodarczej

● Dokończenie ze str. 1

w życie niektórych rozwiązań docelowych. Wiąże się to zwłaszcza z koniecznością regulacji podstawowych surowców, materiałów oraz dewiz. Stosując rozwiązania przejściowe nie traci się jednak z oczu perspektywę. Mam bowiem świadomość — wynika ona z doświadczeń przeszłości — że bardzo łatwo jest zejść z obranej drogi, że trzeba wielkiego uporu i konsekwencji, aby przezwyciężyć rutynę, stare nawyki i metody działania.

Mówca podkreślił następnie, że reforma gospodarcza stoi teraz przed najtrudniejszym egzaminem. Praktyka bowiem w ostatniej instancji zweryfikuje koncepcje teoretyczne, założenia systemu, nowe

idea. Z tego wynika konieczność nieustannego analizowania, czy wprowadzane mechanizmy rzeczywiście przyczyniają się do rozwiązywania najżywniejszych problemów gospodarki kraju. Mówca o tym gen. Wojciech Jaruzelski dodał jednak, iż trzeba cierpliwości i czasu, aby w sposób odpowiedzialny można było ustalić, czy nowe zasady i rozwiązania sprawdzają się w praktyce i gdzie tkwią ewentualne błędy koncepcji, czy słabości realizacyjne. Dopiero opierając się o taką analizę można i należy podejmować decyzje korygujące, zmieniać, czy dokonywać rozwiązań systemowych.

W tym kontekście za nie zwykłe ważne należy uznać, aby od początku zorganizować system obserwacji i badania skutków reformy oraz prawidłowości jej wprowadzania w życie. Rada Ministrów zobowiązała pełnomocnika rządu ds. reformy gospodarczej do opracowania takiego systemu. Powinno to być system, który możliwie szybko pozwoli na uzyskanie odpowiedzi, czy reforma przynosi oczekiwane rezultaty — czy w wyniku wprowadzenia nowych mechanizmów ekonomicznych porażki się efektywność wykorzystania czynników wytwórczych, polepsza organizację pracy i zwiększa wydajność.

Stanowisko wobec Polski powinno być bardziej giętkie — stwierdza kongresman Obey po powrocie do Waszyngtonu

● Dokończenie ze str. 1

Z podróży do Polski po wróceniu do Waszyngtonu grupa członków Izby Reprezentantów Kongresu Stanów Zjednoczonych. W śróde przewodniczący grupy, kongresman David Obey w toku konferencji prasowej, która odbyła się w siedzibie Kongresu, poinformował dziennikarzy o swoich wrażeniach i spostrzeżeniach z podróży. W tym samym dniu D. Obey i inni uczestnicy wizyty w Polsce wzięli udział w publicznej audycji telewizyjnej nadanej przez stację telewizyjną niekomercyjnej, odpowiadając na pytania dotyczące Polski, ich spostrzeżeń i przemysłów będących wynikiem pobytu w Warszawie.

Jest rzeczą oczywistą, że kongresman reprezentował i stanowisko w wielu punktach zbliżone do oficjalnego stanowiska administracji waszyngtońskiej, w wypowiedziach swoich byli jednak o wiele bardziej umiarkowani i pragmatyczni. David Obey potwierdził, że pobyt w Polsce był bardzo

ciekawym i jego zdaniem owoce. Kongresmani nie mieli żadnych ograniczeń w poruszaniu się, w prowadzeniu rozmów i w odbywaniu spotkań. Rozmawiał z ludźmi o różnych poglądach, prezentującymi różne oceny.

D. Obey i inni kongresmani, którzy odwiedzili nasz kraj, stwierdzali, że sytuacja gospodarcza jest rzeczywiście bardzo ciężka i złożona. Wymaga to bardziej giętkiego stanowiska wobec Polski. Kongresmani nie negowali polityki sankcji wprowadzonych przez administrację, wyrażali jednak poglądy, że polityka ta powinna być bardziej giętka. Postulowali m. in. wyraźne zwiększenie pomocy dla polskiego rolnictwa, a Obey wyraził pogląd, że USA powinny dostarczyć karmy dla drobiu za co najmniej 50 mln dol.

Obey zapowiedział, że grupa członków Kongresu, która odwiedziła Polskę, zo- ży w tej sprawie raport z odpowiednimi wnioskami i sugestiami w Kongresie, a także przedstawi ten dokument administracji.

(PAP)

Wojewódzki finał olimpiady rolniczej

Wczoraj w Starym Polu wyłoniono wojewódzskich finalistów 20 Olimpiady Wiedzy Rolniczej organizowanej pod patronatem ZSMR. Zwycięzcami zostali: Elżbieta Chojnacka — rolniczka z Podzamcza (gm. Kwidzyn), Janusz Krupa — rolnik z Kępiewa (gm. Markusy) i Józef Góral — pracownik Zakładu Rolnego w Miroszynie. Oni też jako ekipa regionu, pojedą na olimpiadę centralną.

Gościł finalistów olimpiady rolniczej były przedstawiciele władz regionu: wojewoda elbląski p. Rydzard Urliński i sekretarz KW PZPR Tadeusz Osko, którzy udzielił odpowiedzi na pytania dotyczące m. in. perspektyw startu młodych rolników (kredyty, rozdział środków produkcji), sprzedaży wiązanej, melioracji i usług SKR.

(wok)

Austriackie dary dla Polaków

11 bm. z Wiednia wyjechał kolejni, czwarty już, pociąg z darami Austriackiego Czerwonego Krzyża dla społeczeństwa polskiego. W ciele wozów znajdują się żywność, artykuły higieny osobistej, lekarstwa i odzież o łącznej wartości 5,8 mln szwajc. franków.

(PAP)

Działalność ZSMP na rzecz młodzieży wiejskiej

Zadania Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej w środowisku młodzieży wiejskiej w świetle aktualnej sytuacji politycznej i gospodarczej kraju, ze szczególnym uwzględnieniem problemów budownictwa wiejskiego, były 11 bm. w Warszawie tematem posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego ZSMP. W obradach, które prowadził przewodniczący ZG ZSMP — Jerzy Jaskiernia — uczestniczył — członek Prezydium, sekretarz NK ZSL — Waldemar Winkiel, przedstawiciele resortu rol-

Owady w roli astronautów

W Houston poinformowano, że u boku astronautów Jacka Loumsy i Gordona Fullera, w przyszłym miesiącu na pokładzie wahadłowca „Columbia” 7-dniową podróż w kosmos odbędą cztery tuziny owadów.

W służbie nauki w trzecim locie „Columbia” wezmą udział dwa tuziny motyli oraz po tuzinie pszczoł i moli w celu przetestowania ich chowania się owadów w stanie nieważkości. W przyszłości bowiem nie wyklucza się, że na pokładzie orbitalnych stacji naukowych, pożądana okaże się obecność owadów, jak chociażby pszczoł.

Natomiast podczas czwartej misji „Columbia” pojemnik z owadami ma być umieszczony na ścianie kabiny w celu umożliwienia astronautom sfilmowania insektów.

Beatles... w Polskim Teatrze Tańca w Poznaniu

Polski Teatr Tańca „Beatles” kierowany przez CONRADA DRZEWIECKIEGO wystąpił 3 bm. z polską prapremierą spektaklu „Yesterday” — opartego na muzyce zespołu „The Beatles”. Choreografia, kostiumy i scenografia są dziełem Conrada Drzewieckiego przy współpracy scenograficznej KRYSZANIA GOMOLCA. Piosenkom Beatlesów Conrad Drzewiecki podporządkował dramaturgię widowiska, akcentując przeżycia współczesnych młodych ludzi. Warto przypomnieć, że pomysły wykorzystania muzyki Beatlesów do spektaklu baletowego zrealizował Conrad Drzewiecki w minionym roku w Białymoku, przy współpracy z białymokskim zespołem tańca „Arabska”.

(PAP)

Kronika zmian kadrowych

Prezes Rady Ministrów, na wniosek Ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki, powołał prof. dr. hab. inżyniera TADEUSZA BEŁDOWSKIEGO na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

(PAP)

Bezprzewodowy telefon

Francuzi — zdaniem dziennika „Le Monde” — będą pierwszym narodem, który nie będzie musiał „wisieć przy telefonie”. W najbliższym czasie na rynku ma się ukazać aparat, którego nie trzeba podłączyć do sieci.

Tradycyjny sznur zastępuje specjalna wysuwana antena, jak w odbornikach radiowych. Gwarantuje ona „wysięcie do sieci” telefonicznej w promieniu 10-50 m w zależności od ukształtowania terenu. Można się łączyć z tego aparatu jadąc samochodem, pływając łodzią, czy też przemierzając pleszę losy i góry.

(PAP)

Kierunek: dobro kultury narodowej

Na porządku dziennym obrad Rady Ministrów w ubiegłym tygodniu znalazł się projekt Ustawy o Narodowej Radzie Kultury i Funduszu Rozwoju Kultury Narodowej, zgłoszony przez ministra kultury i sztuki Józefa Tejchmę.

TAK więc w realny kształt oblać się zaczęła postulat od dawna kierowany pod adresem władzy przez środowiska twórcze, a zmierzający do stworzenia instytucjonalnej platformy współpracy między rządem a społecznością kulturalną. Narodo- wa Rada Kultury ma zastąpić rozmaite, zwoływane ad hoc ciała konsultacyjne i stać się stałym forum myślowym, które rozpatrywać będzie na zasadzie partner- skiej zarówno projekty rządowe, jak i inicjatywy środowisk.

Owa Narodowa Rada Kultury, która zgodnie ze spo- łecznymi propozycjami dzia- lać ma przy prezescie Rady Ministrów, będzie wyposażona w bezprecedensowe kompetencje. Już samo jej usytuowanie przy premie- rze czyni z niej w pewnym sensie organ społeczno-kon- trolny i opiniotwórczy w stosunku do resortu kultu- ry i sztuki. Rozwija się na- wet projekt powołania czo- łków rady przez Sejm, tak aby stała się ona agendą ciała ustawodawczego, dzia- łającą przy władzy wyko- nawczej. Nigdy jeszcze w historii niepodległej Pol- ski problematyka kultural- na nie posiadała tak ekspo- nowanego przedstawiciel- stwa w władzy.

Rada będzie również mia- ła faktyczny wpływ na de- cyzje materialne, odnoszące się do potrzeb kultural- nych narodu. Zgodnie z rozpatrywanym projektem ustawy, ma ona sprawować funkcje kontrolne nad gos- podarowaniem przez mini- strą kultury i sztuki Fundu- szu Rozwoju Kultury i Funduszu Narodowej. Jest to zadanie

ma na woksadzie obrad Sejmu. Na ostateczny kształt będą miały wpływ wyniki społecznej konsulta- cji w środowiskach twór- czych. Trudno przewidzieć z góry rezultaty tej konsul- tacji, wolno jednak mieć nadzieję, że środowiska, które same przecież tę ini- cjatywę przed rokiem wy-

wiązanych z budżetem cen- tralnym i terenowym.

● Udział w podatkach obrotowych i dochodo- wych, innych niż wymie- nione w pkt. 3 przedsiębior- stw prowadzących działal- ność polegającą na wytw- rzeniu dóbr i usług służą- cych zaspokajaniu potrzeb kulturalnych.

● Wpłaty ze środków funduszu antyalkoholowego w wysokości 10 proc. rocz- nych wpływów na ten fun- dusz.

● Dobrowolne wpłaty, darowizny oraz zapisy o- sób fizycznych i prawnych oraz fundacje krajowe i zagraniczne.

● Wpływy z imprez or- ganizowanych na rzecz fun- duszu.

● Dopłaty do cen artyku- łów użytku kulturalnego ustalonych przez Radę Mi- nistrów.

● Inne dochody ustalo- ne przez Radę Ministrów.

Pomiędzy Ministerstwem Kultury i Sztuki, a resor- tem finansów nie ma jesz- cze pełnej zgodności pogl- ądów co do wszystkich spo-

● Dokonanie na str. 6

Janusz Cegiełła

wszystko dla zachowania dotychczasowej substancji kulturalnej, utrzymania wszystkich działających do- datków instytucji, a także naj- ważniejszych festiwali.

Fundusz Rozwoju Kultu- ry Narodowej umożliwił ma napływ dodatkowych środków materialnych dla popierania twórczości i wszelkich cennych inicja- tyw, rodzących się poza za- sięgiem urzędowego budże- tu resortowego. Pozwoli on na przesuwanie dotacji tam, gdzie mogą one być bardziej efektywnie użyt- kowane. A o tym decydo- wać będzie właśnie Narodo- wa Rada Kultury. Zresztą nie tylko decydować o pro- jektach z zewnątrz, ale rea- lizować projekty własne, rodzące się przy stole o- brad.

Tak więc wiadomość o- bliskiej już finalizacji prac nad ustawą, wnoszącej akcent optymizmu do te- łących ostatnio odgłosów spraw kultury. Tym bar- dziej, że przed tygodniem postanowiono już wzmocnić sukcesywnie działające za- wieszonych stowarzysze- niach twórczych. W ciągu trzech tygodni projekt ustawy o Narodowej Radzie Kultury i Funduszu Rozwoju Kultu- ry Narodowej znalazł się

sunęły, ustosunkują się do projektu pozytywnie.

PRZYPOMNIJMY mo- że jeszcze zasadę fun- kcjonowania Fundu- szu Rozwoju Kultury Na- rodowej. Na jego dochody składają się m. in.:

● Udział w dochodach budżetu centralnego w wy- sokości 7 proc. podatku od funduszu plac w 1982 roku, narastający o 5 proc. rocz- nie, aż do osiągnięcia w 1985 r. 9 proc. Udział ten ma być przekazywany cen- tralnie przez ministra fi- nansów.

● Dotacje z budżetu pań- stwa na finansowanie inwe- stycji w wysokości nakła- dów określonych w Narodo- wym Planie Społeczno-Gos- podarczym.

● Podatki obrotowy i do- chodowy od przedsiębiorstw nadzorowanych przez mini- strą kultury i sztuki, po-

* * *

NA organizacjach partyjnych ciąży obowiązek sprawowania politycznej kontroli nad prawid- łowym, zgodnym z

przyjętymi założeniami wdrażaniem reformy gospodarczej. Rzecz zwłaszcza w tym, aby zapewnić rzetelność w liczeniu kosztów i usta- laniu cen, nie dopusz- czać do osiągnięcia przez przedsiębiorstwa korzyści kosztem społeczeństwa. Instancje partyjne powinny w pierwszym rzędzie bezwzględnie wymagać od członków partii od- powiedniego postępowania w tych spra- wach.

Również dużo jest do zrobienia w ws- ła. Doceniamy wartość i ciężar pracy polskich rolników. Polityka rol- na państwa, ukształ- towana wspólnie przez PZPR oraz ZSL jest stabilna. Potwierdzi- lem to raz jeszcze mie- siąc temu mówiąc na forum Sejmu o trwa- łości jej zasad, o nie- naruszalności rodzin- nych gospodarstw rol- nych, o równopraw- nym traktowaniu ws- zystkich sektorów ro- lnictwa — indywidual- nego, spółdzielczego i państwowego".

(Z referatu gen. ar- mi Włocławca Janu- zelskiego wygłoszonego na VII Plenum KC PZPR).

Nasze rozmowy

● Dokonanie ze str. 1

nia stanu wojennego, nasta- piły ze strony władz przed- sięwzięcia zmierzające do odblokowania relacji „arty- sta — odbiorca twórczości”. Poczynione zostały pierw- sze kroki w kierunku nor- malizacji życia, niezbędnej do wszelkiej pracy twór- czej i do jej upowszechnia- nia. Nie wolno jednak za- pominać, że normalizacja życia jest dziełem stabilizacji i wszelkie zakłóce- nia tej stabilizacji, hamo- wać będą właśnie normali- zację. Doświadczając tej za- leżności na własnej skórze Gdańsk. Stabilizacja życia stanowi zasadniczy waru- nek zwiększenia swobód w warunkach stanu wojen- nego, aż do jego całkowitej likwidacji. Stan wojenny jest bowiem stanem nad- zwyczajnym, a więc prze- jściowym!

— Ponadto powstają na- reszcie nowe ambicje i in- niejmy nadzieję, że efek- tywniejsze koncepcje roz- woju kultury w Polsce; społeczeństwo wiąże z ni- mi poważne nadzieje.

— Realizacja reformy gospodarczej w warun- kach stanu wojennego bez- pośrednio dotyka spraw życia kulturalnego. Stąd też obserwujemy już dziś, niejako „z wyprzedze- niem” wiele działań na rzecz środowisk twór- czych.

Stąd koncepcja powoła- nia Narodowej Rady Kul- tury, utworzenia Narodo- wego Funduszu Rozwoju Kultury i projektu Karty Pracownika Kultury. Przy- pomnijmy, że wszystkie te mechanizmy były wnio- skowane od roku, jeśli nie dłużej, przez same środo- wiska, a Narodowy Fun- dusz Rozwoju Kultury u- ważano nawet za najlep- szy stimulator przyszłych inicjatyw kulturalnych, które w znacznej czę- ści mogłyby oparte na za- sadach „rentowności” i o- czekiwania będą dotacji. Mo- że i sensowne jest przy- pomnienie, że równoleg- le z takimi wnioskami, fun- kcjonowały utopijne wizje „samofinansowa- nia” działań kultural- nych...

— Szczególnego znacze- nia nabiera teraz rola twórców w naszym spo- łeczeństwie. Czy środowiska twórcze będą w stanie od- naleźć się w dzisiejszej trudnej rzeczywistości? — Nie demoralizujmy mi- ędną i obecnej sytuacji, trzeba stwierdzić, że osła- bienie władzy międzyw- łaści odbiorcami twórczo-

w swoich wypowiedziach wielu dyskutantów na- wspomnianym gdańskim spotkaniu, że o randze sztuki nie mówi ani legity- macja związku twórczego, ani renowa zawodowa twórcy, ani jego najlepsze intencje, a samo dzieło. Równocześnie, przyjmując wywoławcę do dyskusji sztuki i wszelkich przed- sięwzięć na polu kultury, nie do przyjęcia jest lan- sowanie poglądu, że dzia- łość ta ma służyć jako dodatkowy nadzwyczajny, lub „zabijanie wolnego czasu”.

— Bogaty dorobek naro- dowej kultury i wielokier- owości jej kulturowości stanowią jeden z podsta- wowych elementów odno- wy i rozwoju naszego pań- stwa. Przecież nikt nie za- łączył jak w przeszłości na polu kultury można dostrzeż- ambicje intelektualne spo- łeczeństwa i możliwości ich go integracji?

— Nawet najlepsze struktury społeczno-gos- podarcze w naszym państwie starzeją się, a ich odmno- żenie przychodzi zawsze nie bez trudności, bo doty- czyć one nie tylko ob- szaru stosunków produk- cji, ale i sfery świadomo- ści. Walka z pewnymi ste- reotypami pojęciowymi i rutyną, obliczoną na dłu- szy okres. Każde państwo, a zwłaszcza państwo socja- listyczne — przez swoje spe- cyficzne uwarunkowania, musi trudności odmódze- nia struktur dokonywać ze świadomością konsekw- encji, jakie wynikają z tego zadania. I tu gdzieś działa- nia gospodarcze wiąże się z działaniami na polu kul- tury.

Chodzi bowiem o przywró- cenie stanu satysfakcji o- sobistej z wykonywania konkretnej pracy, przywró- cenie ogólnego postrzega- nia godności osobistej czło- wieka, ściśle przestrzeż- nie zasad prawa i otrzy- manie obywatelskich, przy- wrócenie ogólnego ład- u w mechanizmach życia codziennego, poczucia bez- pieczeństwa pracy twór- czej na jutro, możli- wości planowania zada- nia nie tylko dla środo- wiska, ale i dla jednostki na przyszłość. Tak właśnie wyglądać może normali- zacja w stosunkach społe- czeństwa, takie cele nale- ży sobie stawiać w każdym działaniu — również twór- czym.

Kultura, życie twórcze, przybliżenie dzieł i pozna- nie mechanizmów działań artystycznych wzbogaca- nie tylko indywidualne wartości egzystencji czło- wieka, ale może być kapi- tał na przyszłość. Z tego punktu widzenia prawdzi- wość funkcjonowania so- cjalistycznego państwa.

Rozmawiali: ANDRZEJ MĘTLEWICZ

Fot. Z. Kosycarz

»BIAŁOSKRZYDŁA« na emeryturę

O nowym, muzealnym tym razem wykorzystaniu „Daru Pomorza” po wy- cofaniu go z eksploata- cji myśleć od dawna, jednakże pierwsze kon- krety zaistniały dopiero wówczas, kiedy latem ub. roku przy Kole Star- nych Gdynian ukonstytu- owała się grupa osób bezpośrednio sprawą za- interesowanych — pod przewodnictwem I. z- cy rektora Politechniki Gdań- skiej prof. dr. hab. inż. Bolesława Mazurkiewicza. W jej skład wcho- dził m.in. kapitanowie Kazimierz Jurkiewicz, Daniel Duda i Tadeusz Olechnowicz, dyr. Prze- mysław Smolarek z CMM, wiceprezydent Gdyni Ryszard Łosiński, Leszek Górecki z GUM, Tadeusz Grembowski z PLO, Wojciech Babiński z PRO, redaktorzy Jerzy Miciński, Wojciech Urbani.

Wszystko wskazuje na to, że już w maju br. od- chodząc ze swego tradycy- onnego miejsca postoju przy skwerze Kościuszki w Gd- ni, stanie się fregatą naj- piękniejszym eksponatem Centralnego Muzeum Mor- skiego w Gdańsku. Ono przejmie nad nim opiekę i prawo własności, ono też zapewni eksploatację jed- nostki jako obiektu muze- alnego. Już sam w sobie jest „Daru Pomorza” nie by- łą jakimiś zabawkami techni- ki okrętowej. Poza tym koncepcja jego wykorzy- stania przewiduje stałe i- wymienne ekspozycje obra- zujące historię żeglownictwa morskiego, techniki żaglo- wej, barwne dzieje „Daru”, poszczególne typy statków żeglownych. Tu znajdą rów- nież swe miejsce fotogra- mii i inne elementy ilustro-ujące akcję budowy następ- cy — „Daru Młodzieży”.

Innym ogniwem muzeal- nej funkcji statku wysta- wny będzie jego zwiedzanie połączone z pokazem pod- stawowych robót takielar- skich i związanych z ob- sługą skomplikowanego o- żaglowania. W tym celu planuje się przez persone- ły typowo muzealnego za- trudnienie kilku osób z grona marynarskiego (bę- dą to prawdopodobnie e- meryci) do pełnienia służ- by i dokonywania wspomnia- nych pokazów.

TRZEBA przyznać, że przekazanie „Daru Pomorza” w dyspo- zycję CMM wraz z już po- siadanym

z przeszłości. Podobnie jak „Seute Dorn” z Bremen- haven, „Pomern” na Wys- pach Olandzkich, jak ko- penhaską korwetą z XIX wieku, czy trzy klipy her- baciane zakupowane w hi- storycznej dzielnicy Nowe- go Jorku — Nowym Am- sterdanie — i „Daru Pomor- za” przypominać będzie dawniejszą morską świet- łość swego kraju i symbo- lizować jej rangę w dobie obecnej.

Prócz zabiegów o dzia- łała natury formalnej — chodzi o przekazanie „Daru” przez Urząd Gospodarki Morskiej na rzecz Minister- stwa Kultury i Sztuki — sporo wysiłku dyrekcyj CMM i członków wspo- mnianej grupy entuzjastów fregaty pochłonęło uzyska- nie zgody szeregu instytu- cji na odstąpienie od wielu wymogów, jakim odpowia- dać musi statek stojący w porcie. Ich drobiazgowość za- stosowanie do jednostki za- pełnia nietypowej, o wyją- tkowym charakterze — mogłoby przekreślić cała wspaniała idea.

W chwili obecnej oczeku- je się oficjalnego wystapie- nia MKIS do resortu gos- podarki morskiej. Wstę- pny uzgodnień już doko- nano. Towarzyszący spraw- ę niepokój wiąże się z ogólną sytuacją gospodar- czą, a więc i ze szczupło- ścią środków MKIS i CMM. Wydatkowanie tych fun- dów, na początek niewiel- kich, bo doskonale utrzy- many „Daru Pomorza” nie wymaga na razie remontu — zbiega się z remontem

„Soldka”, co jest już ope- racją kosztowniejszą. CMM liczy jednak na pomoc przedsiębiorstw i instytucji gospodarki morskiej, szkol- nictwa morskiego, także społeczeństwa. Wybrzeża. Wiele prac przy utrzymaniu obu jednostek będzie można wykonać społecznie, nawet z wykorzystaniem dla- tych, którzy się tego podo- ją. Przykładowo — wio- senne prace porządkowe, przegląd takielunku, konser- wacja urządzeń pokła- dowych stanowią mogą- ą praktyczną naukę zawodu dla uczniów z Liceum Mor- skiego w Gdyni.

Paweł M. Staszewski

WSPOMNIANY niepo- kój wywołują też po- jawiające się tu i- ówdzie głosy, iż nie sta- łaś na pomieszczenie zwie- kszonych wydatków na mu- zea, na utrzymanie nietypo- wych obiektów, skoro wy- dłuży się kolejką do miesz- kania... Ten wyłącznie eko- nomiczny, „liczydłany” punkt widzenia nie może w żadnym wypadku dopro- wadzić do utraty tak cen- nych obiektów. Nie zastę- pi ich makietki, model, wspomnienie. Wiele spo- łecznych placów dziś tzw. ciężki pieniądź za zdoby- ciele, bądź okupienie niki- tych choćby materialnych dowodów swej historii — dlatego, że nie zadano o- nie w porę. Liczydło nie może wchodzić w grę tym- bardziej, że chodzi o o- biektów jednostkowe. Gd- ęby „Soldka” i „Daru Pomor- za” było tak wiele, jak zamków nad Loarą... Ale są pojedyncze, a każ- dy płac blachy ich kadłu- ba, każdy maszt, każda li- na to nasza morska histo- ria, którą obowiązkowo na- leży utrwalic nie tylko w podręcznikach. Przy takim rozumowaniu można wzru- szyć ramionami na kolejną ofertę... sprzedaj fregatę. Pojawia się ona w zachod- nioniemieckim piśmie „Die Jacht” z oświadcze- niem: Polska tak potrze- buje dewiz, że i „Daru Pomor- za” sprzeda... Nie może tego zrobić, by polscy entuzja- ści żeglarscy, dziesiątki ty-

Interesującymi zbiorami au- diowizualnymi — taśmami magnetofonowymi, płytami gramofonowymi z przeobra- mieniami Wojewódzkiej i Miejskiej oraz Wojewódz- ka Pedagogiczna Biblioteka w Częstochowie. Nagrania udo- stępniane są nie tylko instytu- cjom, ale także osobom przy- watnym. W kolekcji tej znaj- duje się wiele nagrań muzy- ki klasycznej i rozrywkowej, oper i operetek, także ludo- wej, pieśni i marszów. Reper- tuar własny słowo obejmuje poezję, bajki, słuchowiska, fragmenty dzieł klasyki. Są również taśmy i płyty do na- uki języków obcych. Zbiory te mogą służyć nie tylko nauczy- cielom w czasie lekcji, ale też w działalności świetlic i domów kultury.

OFERTY WROCŁAWSKICH ANTYKWARIATÓW

Wrocławskie Antykwariaty mają do zaoferowania: 1. „Wspomnienia z życia” — 2. „Wspomnienia z życia” — 3. „Wspomnienia z życia” — 4. „Wspomnienia z życia” — 5. „Wspomnienia z życia” — 6. „Wspomnienia z życia” — 7. „Wspomnienia z życia” — 8. „Wspomnienia z życia” — 9. „Wspomnienia z życia” — 10. „Wspomnienia z życia” — 11. „Wspomnienia z życia” — 12. „Wspomnienia z życia” — 13. „Wspomnienia z życia” — 14. „Wspomnienia z życia” — 15. „Wspomnienia z życia” — 16. „Wspomnienia z życia” — 17. „Wspomnienia z życia” — 18. „Wspomnienia z życia” — 19. „Wspomnienia z życia” — 20. „Wspomnienia z życia” — 21. „Wspomnienia z życia” — 22. „Wspomnienia z życia” — 23. „Wspomnienia z życia” — 24. „Wspomnienia z życia” — 25. „Wspomnienia z życia” — 26. „Wspomnienia z życia” — 27. „Wspomnienia z życia” — 28. „Wspomnienia z życia” — 29. „Wspomnienia z życia” — 30. „Wspomnienia z życia” — 31. „Wspomnienia z życia” — 32. „Wspomnienia z życia” — 33. „Wspomnienia z życia” — 34. „Wspomnienia z życia” — 35. „Wspomnienia z życia” — 36. „Wspomnienia z życia” — 37. „Wspomnienia z życia” — 38. „Wspomnienia z życia” — 39. „Wspomnienia z życia” — 40. „Wspomnienia z życia” — 41. „Wspomnienia z życia” — 42. „Wspomnienia z życia” — 43. „Wspomnienia z życia” — 44. „Wspomnienia z życia” — 45. „Wspomnienia z życia” — 46. „Wspomnienia z życia” — 47. „Wspomnienia z życia” — 48. „Wspomnienia z życia” — 49. „Wspomnienia z życia” — 50. „Wspomnienia z życia” — 51. „Wspomnienia z życia” — 52. „Wspomnienia z życia” — 53. „Wspomnienia z życia” — 54. „Wspomnienia z życia” — 55. „Wspomnienia z życia” — 56. „Wspomnienia z życia” — 57. „Wspomnienia z życia” — 58. „Wspomnienia z życia” — 59. „Wspomnienia z życia” — 60. „Wspomnienia z życia” — 61. „Wspomnienia z życia” — 62. „Wspomnienia z życia” — 63. „Wspomnienia z życia” — 64. „Wspomnienia z życia” — 65. „Wspomnienia z życia” — 66. „Wspomnienia z życia” — 67. „Wspomnienia z życia” — 68. „Wspomnienia z życia” — 69. „Wspomnienia z życia” — 70. „Wspomnienia z życia” — 71. „Wspomnienia z życia” — 72. „Wspomnienia z życia” — 73. „Wspomnienia z życia” — 74. „Wspomnienia z życia” — 75. „Wspomnienia z życia” — 76. „Wspomnienia z życia” — 77. „Wspomnienia z życia” — 78. „Wspomnienia z życia” — 79. „Wspomnienia z życia” — 80. „Wspomnienia z życia” — 81. „Wspomnienia z życia” — 82. „Wspomnienia z życia” — 83. „Wspomnienia z życia” — 84. „Wspomnienia z życia” — 85. „Wspomnienia z życia” — 86. „Wspomnienia z życia” — 87. „Wspomnienia z życia” — 88. „Wspomnienia z życia” — 89. „Wspomnienia z życia” — 90. „Wspomnienia z życia” — 91. „Wspomnienia z życia” — 92. „Wspomnienia z życia” — 93. „Wspomnienia z życia” — 94. „Wspomnienia z życia” — 95. „Wspomnienia z życia” — 96. „Wspomnienia z życia” — 97. „Wspomnienia z życia” — 98. „Wspomnienia z życia” — 99. „Wspomnienia z życia” — 100. „Wspomnienia z życia” — 101. „Wspomnienia z życia” — 102. „Wspomnienia z życia” — 103. „Wspomnienia z życia” — 104. „Wspomnienia z życia” — 105. „Wspomnienia z życia” — 106. „Wspomnienia z życia” — 107. „Wspomnienia z życia” — 108. „Wspomnienia z życia” — 109. „Wspomnienia z życia” — 110. „Wspomnienia z życia” — 111. „Wspomnienia z życia” — 112. „Wspomnienia z życia” — 113. „Wspomnienia z życia” — 114. „Wspomnienia z życia” — 115. „Wspomnienia z życia” — 116. „Wspomnienia z życia” — 117. „Wspomnienia z życia” — 118. „Wspomnienia z życia” — 119. „Wspomnienia z życia” — 120. „Wspomnienia z życia” — 121. „Wspomnienia z życia” — 122. „Wspomnienia z życia” — 123. „Wspomnienia z życia” — 124. „Wspomnienia z życia” — 125. „Wspomnienia z życia” — 126. „Wspomnienia z życia” — 127. „Wspomnienia z życia” — 128. „Wspomnienia z życia” — 129. „Wspomnienia z życia” — 130. „Wspomnienia z życia” — 131. „Wspomnienia z życia” — 132. „Wspomnienia z życia” — 133. „Wspomnienia z życia” — 134. „Wspomnienia z życia” — 135. „Wspomnienia z życia” — 136. „Wspomnienia z życia” — 137. „Wspomnienia z życia” — 138. „Wspomnienia z życia” — 139. „Wspomnienia z życia” — 140. „Wspomnienia z życia” — 141. „Wspomnienia z życia” — 142. „Wspomnienia z życia” — 143. „Wspomnienia z życia” — 144. „Wspomnienia z życia” — 145. „Wspomnienia z życia” — 146. „Wspomnienia z życia” — 147. „Wspomnienia z życia” — 148. „Wspomnienia z życia” — 149. „Wspomnienia z życia” — 150. „Wspomnienia z życia” — 151. „Wspomnienia z życia” — 152. „Wspomnienia z życia” — 153. „Wspomnienia z życia” — 154. „Wspomnienia z życia” — 155. „Wspomnienia z życia” — 156. „Wspomnienia z życia” — 157. „Wspomnienia z życia” — 158. „Wspomnienia z życia” — 159. „Wspomnienia z życia” — 160. „Wspomnienia z życia” — 161. „Wspomnienia z życia” — 162. „Wspomnienia z życia” — 163. „Wspomnienia z życia” — 164. „Wspomnienia z życia” — 165. „Wspomnienia z życia” — 166. „Wspomnienia z życia” — 167. „Wspomnienia z życia” — 168. „Wspomnienia z życia” — 169. „Wspomnienia z życia” — 170. „Wspomnienia z życia” — 171. „Wspomnienia z życia” — 172. „Wspomnienia z życia” — 173. „Wspomnienia z życia” — 174. „Wspomnienia z życia” — 175. „Wspomnienia z życia” — 176. „Wspomnienia z życia” — 177. „Wspomnienia z życia” — 178. „Wspomnienia z życia” — 179. „Wspomnienia z życia” — 180. „Wspomnienia z życia” — 181. „Wspomnienia z życia” — 182. „Wspomnienia z życia” — 183. „Wspomnienia z życia” — 184. „Wspomnienia z życia” — 185. „Wspomnienia z życia” — 186. „Wspomnienia z życia” — 187. „Wspomnienia z życia” — 188. „Wspomnienia z życia” — 189. „Wspomnienia z życia” — 190. „Wspomnienia z życia” — 191. „Wspomnienia z życia” — 192. „Wspomnienia z życia” — 193. „Wspomnienia z życia” — 194. „Wspomnienia z życia” — 195. „Wspomnienia z życia” — 196. „Wspomnienia z życia” — 197. „Wspomnienia z życia” — 198. „Wspomnienia z życia” — 199. „Wspomnienia z życia” — 200. „Wspomnienia z życia” — 201. „Wspomnienia z życia” — 202. „Wspomnienia z życia” — 203. „Wspomnienia z życia” — 204. „Wspomnienia z życia” — 205. „Wspomnienia z życia” — 206. „Wspomnienia z życia” — 207. „Wspomnienia z życia” — 208. „Wspomnienia z życia” — 209. „Wspomnienia z życia” — 210. „Wspomnienia z życia” — 211. „Wspomnienia z życia” — 212. „Wspomnienia z życia” — 213. „Wspomnienia z życia” — 214. „Wspomnienia z życia” — 215. „Wspomnienia z życia” — 216. „Wspomnienia z życia” — 217. „Wspomnienia z życia” — 218. „Wspomnienia z życia” — 219. „Wspomnienia z życia” — 220. „Wspomnienia z życia” — 221. „Wspomnienia z życia” — 222. „Wspomnienia z życia” — 223. „Wspomnienia z życia” — 224. „Wspomnienia z życia” — 225. „Wspomnienia z życia” — 226. „Wspomnienia z życia” — 227. „Wspomnienia z życia” — 228. „Wspomnienia z życia” — 229. „Wspomnienia z życia” — 230. „Wspomnienia z życia” — 231. „Wspomnienia z życia” — 232. „Wspomnienia z życia” — 233. „Wspomnienia z życia” — 234. „Wspomnienia z życia” — 235. „Wspomnienia z życia” — 236. „Wspomnienia z życia” — 237. „Wspomnienia z życia” — 238. „Wspomnienia z życia” — 239. „Wspomnienia z życia” — 240. „Wspomnienia z życia” — 241. „Wspomnienia z życia” — 242. „Wspomnienia z życia” — 243. „Wspomnienia z życia” — 244. „Wspomnienia z życia” — 245. „Wspomnienia z życia” — 246. „Wspomnienia z życia” — 247. „Wspomnienia z życia” — 248. „Wspomnienia z życia” — 249. „Wspomnienia z życia” — 250. „Wspomnienia z życia” — 251. „Wspomnienia z życia” — 252. „Wspomnienia z życia” — 253. „Wspomnienia z życia” — 254. „Wspomnienia z życia” — 255. „Wspomnienia z życia” — 256. „Wspomnienia z życia” — 257. „Wspomnienia z życia” — 258. „Wspomnienia z życia” — 259. „Wspomnienia z życia” — 260. „Wspomnienia z życia” — 261. „Wspomnienia z życia” — 262. „Wspomnienia z życia” — 263. „Wspomnienia z życia” — 264. „Wspomnienia z życia” — 265. „Wspomnienia z życia” — 266. „Wspomnienia z życia” — 267. „Wspomnienia z życia” — 268. „Wspomnienia z życia” — 269. „Wspomnienia z życia” — 270. „Wspomnienia z życia” — 271. „Wspomnienia z życia” — 272. „Wspomnienia z życia” — 273. „Wspomnienia z życia” — 274. „Wspomnienia z życia” — 275. „Wspomnienia z życia” — 276. „Wspomnienia z życia” — 277. „Wspomnienia z życia” — 278. „Wspomnienia z życia” — 279. „Wspomnienia z życia” — 280. „Wspomnienia z życia” — 281. „Wspomnienia z życia” — 282. „Wspomnienia z życia” — 283. „Wspomnienia z życia” — 284. „Wspomnienia z życia” — 285. „Wspomnienia z życia” — 286. „Wspomnienia z życia” — 287. „Wspomnienia z życia” — 288. „Wspomnienia z życia” — 289. „Wspomnienia z życia” — 290. „Wspomnienia z życia” — 291. „Wspomnienia z życia” — 292. „Wspomnienia z życia” — 293. „Wspomnienia z życia” — 294. „Wspomnienia z życia” — 295. „Wspomnienia z życia” — 296. „Wspomnienia z życia” — 297. „Wspomnienia z życia” — 298. „Wspomnienia z życia” — 299. „Wspomnienia z życia” — 300. „Wspomnienia z życia” — 301. „Wspomnienia z życia” — 302. „Wspomnienia z życia” — 303. „Wspomnienia z życia” — 304. „Wspomnienia z życia” — 305. „Wspomnienia z życia” — 306. „Wspomnienia z życia” — 307. „Wspomnienia z życia” — 308. „Wspomnienia z życia” — 309. „Wspomnienia z życia” — 310. „Wspomnienia z życia” — 311. „Wspomnienia z życia” — 312. „Wspomnienia z życia” — 313. „Wspomnienia z życia” — 314. „Wspomnienia z życia” — 315. „Wspomnienia z życia” — 316. „Wspomnienia z życia” — 317. „Wspomnienia z życia” — 318. „Wspomnienia z życia” — 319. „Wspomnienia z życia” — 320. „Wspomnienia z życia” — 321. „Wspomnienia z życia” — 322. „Wspomnienia z życia” — 323. „Wspomnienia z życia” — 324. „Wspomnienia z życia” — 325. „Wspomnienia z życia” — 326. „Wspomnienia z życia” — 327. „Wspomnienia z życia” — 328. „Wspomnienia z życia” — 329. „Wspomnienia z życia” — 330. „Wspomnienia z życia” — 331. „Wspomnienia z życia” — 332. „Wspomnienia z życia” — 333. „Wspomnienia z życia” — 334. „Wspomnienia z życia” — 335. „Wspomnienia z życia” — 336. „Wspomnienia z życia” — 337. „Wspomnienia z życia” — 338. „Wspomnienia z życia” — 339. „Wspomnienia z życia” — 340. „Wspomnienia z życia” — 341. „Wspomnienia z życia” — 342. „Wspomnienia z życia” — 343. „Wspomnienia z życia” — 344. „Wspomnienia z życia” — 345. „Wspomnienia z życia” — 346. „Wspomnienia z życia” — 347. „Wspomnienia z życia” — 348. „Wspomnienia z życia” — 349. „Wspomnienia z życia” — 350. „Wspomnienia z życia” — 351. „Wspomnienia z życia” — 352. „Wspomnienia z życia” — 353. „Wspomnienia z życia” — 354. „Wspomnienia z życia” — 355. „Wspomnienia z życia” — 356. „Wspomnienia z życia” — 357. „Wspomnienia z życia” — 358. „Wspomnienia z życia” — 359. „Wspomnienia z życia” — 360. „Wspomnienia z życia” — 361. „Wspomnienia z życia” — 362. „Wspomnienia z życia” — 363. „Wspomnienia z życia” — 364. „Wspomnienia z życia” — 365. „Wspomnienia z życia” — 366. „Wspomnienia z życia” — 367. „Wspomnienia z życia” — 368. „Wspomnienia z życia” — 369. „Wspomnienia z życia” — 370. „Wspomnienia z życia” — 371. „Wspomnienia z życia” — 372. „Wspomnienia z życia” — 373. „Wspomnienia z życia” — 374. „Wspomnienia z życia” — 375. „Wspomnienia z życia” — 376. „Wspomnienia z życia” — 377. „Wspomnienia z życia” — 378. „Wspomnienia z życia” — 379. „Wspomnienia z życia” — 380. „Wspomnienia z życia” — 381. „Wspomnienia z życia” — 382. „Wspomnienia z życia” — 383. „Wspomnienia z życia” — 384. „Wspomnienia z życia” — 385. „

Nieprzemijające wartości antyku

Nie tylko
dla filatelistów

Zamieszczony poniżej listek znaczek należący do filatelisty o nielimitowanym na kłódzie zainicjował 15 i tagoroczną filatelistę emigracji. Miłym znaczkiem jest północna strona średnio wczesnego zorku Håme, znajdującego się w obrębie Håmeenlinna, najstarszego miasta południa, w pld. Finlandii.

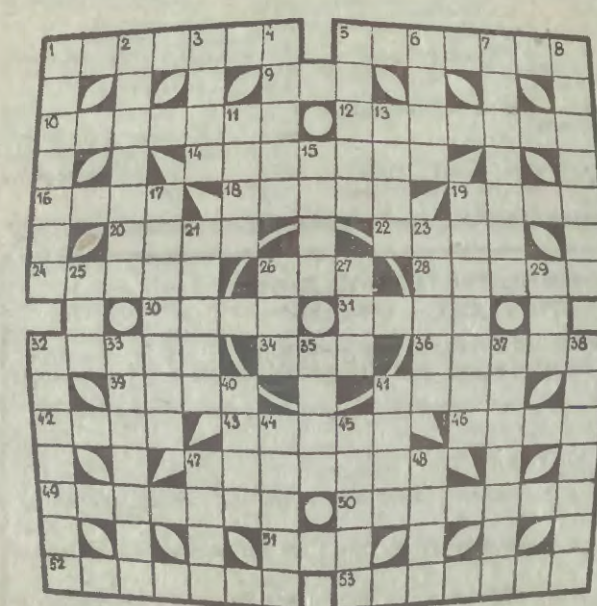
Zamek Håme wzniesiono prawdopodobnie po wyprawie wojennej szwedzkiej go Jorja Birgera w 1260 r. całem umocnieniu szwedzkiej władzy na zdobytych terenach. W XIV w. fortyfikacje zostały uzupełnione nową budowlą i kwadrantem wieżami z cegiel na starych fundamentach z kamienia. Odrastający, stonowaty obecnie atrakcją dla turystów przyjeżdżających do miasta Håmeenlinna, miejsca urodzenia i pracy znakomitego kompozytora Jana Sibeliusa. Nominał na znaczku 0.90 mk jest ustalony od stycznia br. zmieniony taryfą za wysyłkę kart pocztowych w o-blegu krajowym i skandynewskim. Opłata za list wynosi 1.10 mk.

Tematy kolejnych emisji w styczniu i lutym to: 200 lat fińskiego czasopiśmiennictwa, parki narodowe, sztuka stosowana (dywan ścienny), w której Finowie uzyskali międzynarodowe uznanie. Począł holenderska rozpoczął swe emisje wydaniem 14 i znaczku o nom. 65 c na 350-lecie uniwersytetu w Amsterdamie. W Danii również w styczniu ukazał się znaczek z portretem królowej Matyldy II. Nominał 1.60 kor.

Kolekcjonerom tematyki horcerskiej sygnalizujemy, że w końcu ub. roku począł wyspy Man wydała 5-znaczkową serię poświęconą 75-leciu skautingu na tej wyspie i 125 rocznicy urodzin Baden Powella, założyciela ruchu skautowego na świecie, od którego wzięto początek i nasze harcerskie założone przez A. Matkowskiego.

W oczekiwaniu na nowe polskie znaczki przypominamy o tematyce najbliższych z zaplanowanych emisji. Seria 6-znaczkowa w 100 rocznicę śmierci Ignacego Łukasiewicza, pioniera naszego przemysłu naftowego i autora pierwszej lampy naftowej zaprezentuje różne typy lamp.

(10)

KRZYŻÓWKA
Z AMONEM

POZIOMO: 1) drzewo liściaste lub bez liści, 2) na wpół wodna kuzynka salamandry, 3) pierwiastek chemiczny, 4) rodzaj wyrodnia, 5) dobre wyniki w pracy, 12) sobek, 14) przynębiający sen z majakami, 16) kalus, 18) zawiązanie alei stropu wyrodnia w kopalni, 19) lód, 20) wilka morskiego, 21) śledek do połowu pławus, 22) rodnik jednowartościowy, 23) także bóstwo Zeb, 24) członek jednego z plemion mongolskich, 25) utwór poetki, 26) kochanek, 27) chybione udzielenie gro w pilkie, 28) ryba, 29) zębów lub butów, 30) bez polysku, 31) larum, 32) do ścinania zboża, 41) preria, 42) hałas, 43) armatnie pozdrowienie, 44) dawna nazwa czołgu, 45) osłona dla kombinatora, 46) podziwowa komorka apocena, 49) kuchalec, imperant, 51) czarodziej, 52) stolica stanu Georgia w USA, 53) ekokomunikacja.

POZIOMO: 1) styk, kontakt, 2) część składowa czegoś, 3) element, 3) „chodzik” w cylindrze, 4) burzliwy lektor w Afryce, 5) obawa, 6) rymnik, 7) portiera, 8) odmiana, 9) ciemność, 10) dawka, 11) dawka, 12) dawka, 13) dawka, 14) dawka, 15) dawka, 16) dawka, 17) dawka, 18) dawka, 19) dawka, 20) dawka, 21) dawka, 22) dawka, 23) dawka, 24) dawka, 25) dawka, 26) dawka, 27) dawka, 28) dawka, 29) dawka, 30) dawka, 31) dawka, 32) dawka, 33) dawka, 34) dawka, 35) dawka, 36) dawka, 37) dawka, 38) dawka.

ADRES REDAKCJI: 80-886 Gdańsk, Targ Drzewny 3/7, skrytka pocztowa 419, Centrala redakcji — 31-50-41, redakcja naczelna i sekretariat redakcji — 31-50-50, zastępca red. naczelna — 31-50-51, sekretarz redakcji — 31-50-52, dział: Gosp.-Morski — 31-50-53, dział: Sportowy — 31-50-54, dział: Kultura — 31-50-55, dział: Nauka — 31-50-56, dział: Sztuka — 31-50-57, dział: Historia — 31-50-58, dział: Geografia — 31-50-59, dział: Matematyka — 31-50-60, dział: Fizyka — 31-50-61, dział: Chemia — 31-50-62, dział: Biologia — 31-50-63, dział: Medycyna — 31-50-64, dział: Psychologia — 31-50-65, dział: Filozofia — 31-50-66, dział: Religia — 31-50-67, dział: Prawo — 31-50-68, dział: Historia — 31-50-69, dział: Geografia — 31-50-70, dział: Matematyka — 31-50-71, dział: Fizyka — 31-50-72, dział: Chemia — 31-50-73, dział: Biologia — 31-50-74, dział: Medycyna — 31-50-75, dział: Psychologia — 31-50-76, dział: Filozofia — 31-50-77, dział: Religia — 31-50-78, dział: Prawo — 31-50-79, dział: Historia — 31-50-80, dział: Geografia — 31-50-81, dział: Matematyka — 31-50-82, dział: Fizyka — 31-50-83, dział: Chemia — 31-50-84, dział: Biologia — 31-50-85, dział: Medycyna — 31-50-86, dział: Psychologia — 31-50-87, dział: Filozofia — 31-50-88, dział: Religia — 31-50-89, dział: Prawo — 31-50-90, dział: Historia — 31-50-91, dział: Geografia — 31-50-92, dział: Matematyka — 31-50-93, dział: Fizyka — 31-50-94, dział: Chemia — 31-50-95, dział: Biologia — 31-50-96, dział: Medycyna — 31-50-97, dział: Psychologia — 31-50-98, dział: Filozofia — 31-50-99, dział: Religia — 31-50-100, dział: Prawo — 31-50-101, dział: Historia — 31-50-102, dział: Geografia — 31-50-103, dział: Matematyka — 31-50-104, dział: Fizyka — 31-50-105, dział: Chemia — 31-50-106, dział: Biologia — 31-50-107, dział: Medycyna — 31-50-108, dział: Psychologia — 31-50-109, dział: Filozofia — 31-50-110, dział: Religia — 31-50-111, dział: Prawo — 31-50-112, dział: Historia — 31-50-113, dział: Geografia — 31-50-114, dział: Matematyka — 31-50-115, dział: Fizyka — 31-50-116, dział: Chemia — 31-50-117, dział: Biologia — 31-50-118, dział: Medycyna — 31-50-119, dział: Psychologia — 31-50-120, dział: Filozofia — 31-50-121, dział: Religia — 31-50-122, dział: Prawo — 31-50-123, dział: Historia — 31-50-124, dział: Geografia — 31-50-125, dział: Matematyka — 31-50-126, dział: Fizyka — 31-50-127, dział: Chemia — 31-50-128, dział: Biologia — 31-50-129, dział: Medycyna — 31-50-130, dział: Psychologia — 31-50-131, dział: Filozofia — 31-50-132, dział: Religia — 31-50-133, dział: Prawo — 31-50-134, dział: Historia — 31-50-135, dział: Geografia — 31-50-136, dział: Matematyka — 31-50-137, dział: Fizyka — 31-50-138, dział: Chemia — 31-50-139, dział: Biologia — 31-50-140, dział: Medycyna — 31-50-141, dział: Psychologia — 31-50-142, dział: Filozofia — 31-50-143, dział: Religia — 31-50-144, dział: Prawo — 31-50-145, dział: Historia — 31-50-146, dział: Geografia — 31-50-147, dział: Matematyka — 31-50-148, dział: Fizyka — 31-50-149, dział: Chemia — 31-50-150, dział: Biologia — 31-50-151, dział: Medycyna — 31-50-152, dział: Psychologia — 31-50-153, dział: Filozofia — 31-50-154, dział: Religia — 31-50-155, dział: Prawo — 31-50-156, dział: Historia — 31-50-157, dział: Geografia — 31-50-158, dział: Matematyka — 31-50-159, dział: Fizyka — 31-50-160, dział: Chemia — 31-50-161, dział: Biologia — 31-50-162, dział: Medycyna — 31-50-163, dział: Psychologia — 31-50-164, dział: Filozofia — 31-50-165, dział: Religia — 31-50-166, dział: Prawo — 31-50-167, dział: Historia — 31-50-168, dział: Geografia — 31-50-169, dział: Matematyka — 31-50-170, dział: Fizyka — 31-50-171, dział: Chemia — 31-50-172, dział: Biologia — 31-50-173, dział: Medycyna — 31-50-174, dział: Psychologia — 31-50-175, dział: Filozofia — 31-50-176, dział: Religia — 31-50-177, dział: Prawo — 31-50-178, dział: Historia — 31-50-179, dział: Geografia — 31-50-180, dział: Matematyka — 31-50-181, dział: Fizyka — 31-50-182, dział: Chemia — 31-50-183, dział: Biologia — 31-50-184, dział: Medycyna — 31-50-185, dział: Psychologia — 31-50-186, dział: Filozofia — 31-50-187, dział: Religia — 31-50-188, dział: Prawo — 31-50-189, dział: Historia — 31-50-190, dział: Geografia — 31-50-191, dział: Matematyka — 31-50-192, dział: Fizyka — 31-50-193, dział: Chemia — 31-50-194, dział: Biologia — 31-50-195, dział: Medycyna — 31-50-196, dział: Psychologia — 31-50-197, dział: Filozofia — 31-50-198, dział: Religia — 31-50-199, dział: Prawo — 31-50-200, dział: Historia — 31-50-201, dział: Geografia — 31-50-202, dział: Matematyka — 31-50-203, dział: Fizyka — 31-50-204, dział: Chemia — 31-50-205, dział: Biologia — 31-50-206, dział: Medycyna — 31-50-207, dział: Psychologia — 31-50-208, dział: Filozofia — 31-50-209, dział: Religia — 31-50-210, dział: Prawo — 31-50-211, dział: Historia — 31-50-212, dział: Geografia — 31-50-213, dział: Matematyka — 31-50-214, dział: Fizyka — 31-50-215, dział: Chemia — 31-50-216, dział: Biologia — 31-50-217, dział: Medycyna — 31-50-218, dział: Psychologia — 31-50-219, dział: Filozofia — 31-50-220, dział: Religia — 31-50-221, dział: Prawo — 31-50-222, dział: Historia — 31-50-223, dział: Geografia — 31-50-224, dział: Matematyka — 31-50-225, dział: Fizyka — 31-50-226, dział: Chemia — 31-50-227, dział: Biologia — 31-50-228, dział: Medycyna — 31-50-229, dział: Psychologia — 31-50-230, dział: Filozofia — 31-50-231, dział: Religia — 31-50-232, dział: Prawo — 31-50-233, dział: Historia — 31-50-234, dział: Geografia — 31-50-235, dział: Matematyka — 31-50-236, dział: Fizyka — 31-50-237, dział: Chemia — 31-50-238, dział: Biologia — 31-50-239, dział: Medycyna — 31-50-240, dział: Psychologia — 31-50-241, dział: Filozofia — 31-50-242, dział: Religia — 31-50-243, dział: Prawo — 31-50-244, dział: Historia — 31-50-245, dział: Geografia — 31-50-246, dział: Matematyka — 31-50-247, dział: Fizyka — 31-50-248, dział: Chemia — 31-50-249, dział: Biologia — 31-50-250, dział: Medycyna — 31-50-251, dział: Psychologia — 31-50-252, dział: Filozofia — 31-50-253, dział: Religia — 31-50-254, dział: Prawo — 31-50-255, dział: Historia — 31-50-256, dział: Geografia — 31-50-257, dział: Matematyka — 31-50-258, dział: Fizyka — 31-50-259, dział: Chemia — 31-50-260, dział: Biologia — 31-50-261, dział: Medycyna — 31-50-262, dział: Psychologia — 31-50-263, dział: Filozofia — 31-50-264, dział: Religia — 31-50-265, dział: Prawo — 31-50-266, dział: Historia — 31-50-267, dział: Geografia — 31-50-268, dział: Matematyka — 31-50-269, dział: Fizyka — 31-50-270, dział: Chemia — 31-50-271, dział: Biologia — 31-50-272, dział: Medycyna — 31-50-273, dział: Psychologia — 31-50-274, dział: Filozofia — 31-50-275, dział: Religia — 31-50-276, dział: Prawo — 31-50-277, dział: Historia — 31-50-278, dział: Geografia — 31-50-279, dział: Matematyka — 31-50-280, dział: Fizyka — 31-50-281, dział: Chemia — 31-50-282, dział: Biologia — 31-50-283, dział: Medycyna — 31-50-284, dział: Psychologia — 31-50-285, dział: Filozofia — 31-50-286, dział: Religia — 31-50-287, dział: Prawo — 31-50-288, dział: Historia — 31-50-289, dział: Geografia — 31-50-290, dział: Matematyka — 31-50-291, dział: Fizyka — 31-50-292, dział: Chemia — 31-50-293, dział: Biologia — 31-50-294, dział: Medycyna — 31-50-295, dział: Psychologia — 31-50-296, dział: Filozofia — 31-50-297, dział: Religia — 31-50-298, dział: Prawo — 31-50-299, dział: Historia — 31-50-300, dział: Geografia — 31-50-301, dział: Matematyka — 31-50-302, dział: Fizyka — 31-50-303, dział: Chemia — 31-50-304, dział: Biologia — 31-50-305, dział: Medycyna — 31-50-306, dział: Psychologia — 31-50-307, dział: Filozofia — 31-50-308, dział: Religia — 31-50-309, dział: Prawo — 31-50-310, dział: Historia — 31-50-311, dział: Geografia — 31-50-312, dział: Matematyka — 31-50-313, dział: Fizyka — 31-50-314, dział: Chemia — 31-50-315, dział: Biologia — 31-50-316, dział: Medycyna — 31-50-317, dział: Psychologia — 31-50-318, dział: Filozofia — 31-50-319, dział: Religia — 31-50-320, dział: Prawo — 31-50-321, dział: Historia — 31-50-322, dział: Geografia — 31-50-323, dział: Matematyka — 31-50-324, dział: Fizyka — 31-50-325, dział: Chemia — 31-50-326, dział: Biologia — 31-50-327, dział: Medycyna — 31-50-328, dział: Psychologia — 31-50-329, dział: Filozofia — 31-50-330, dział: Religia — 31-50-331, dział: Prawo — 31-50-332, dział: Historia — 31-50-333, dział: Geografia — 31-50-334, dział: Matematyka — 31-50-335, dział: Fizyka — 31-50-336, dział: Chemia — 31-50-337, dział: Biologia — 31-50-338, dział: Medycyna — 31-50-339, dział: Psychologia — 31-50-340, dział: Filozofia — 31-50-341, dział: Religia — 31-50-342, dział: Prawo — 31-50-343, dział: Historia — 31-50-344, dział: Geografia — 31-50-345, dział: Matematyka — 31-50-346, dział: Fizyka — 31-50-347, dział: Chemia — 31-50-348, dział: Biologia — 31-50-349, dział: Medycyna — 31-50-350, dział: Psychologia — 31-50-351, dział: Filozofia — 31-50-352, dział: Religia — 31-50-353, dział: Prawo — 31-50-354, dział: Historia — 31-50-355, dział: Geografia — 31-50-356, dział: Matematyka — 31-50-357, dział: Fizyka — 31-50-358, dział: Chemia — 31-50-359, dział: Biologia — 31-50-360, dział: Medycyna — 31-50-361, dział: Psychologia — 31-50-362, dział: Filozofia — 31-50-363, dział: Religia — 31-50-364, dział: Prawo — 31-50-365, dział: Historia — 31-50-366, dział: Geografia — 31-50-367, dział: Matematyka — 31-50-368, dział: Fizyka — 31-50-369, dział: Chemia — 31-50-370, dział: Biologia — 31-50-371, dział: Medycyna — 31-50-372, dział: Psychologia — 31-50-373, dział: Filozofia — 31-50-374, dział: Religia — 31-50-375, dział: Prawo — 31-50-376, dział: Historia — 31-50-377, dział: Geografia — 31-50-378, dział: Matematyka — 31-50-379, dział: Fizyka — 31-50-380, dział: Chemia — 31-50-381, dział: Biologia — 31-50-382, dział: Medycyna — 31-50-383, dział: Psychologia — 31-50-384, dział: Filozofia — 31-50-385, dział: Religia — 31-50-386, dział: Prawo — 31-50-387, dział: Historia — 31-50-388, dział: Geografia — 31-50-389, dział: Matematyka — 31-50-390, dział: Fizyka — 31-50-391, dział: Chemia — 31-50-392, dział: Biologia — 31-50-393, dział: Medycyna — 31-50-394, dział: Psychologia — 31-50-395, dział: Filozofia — 31-50-396, dział: Religia — 31-50-397, dział: Prawo — 31-50-398, dział: Historia — 31-50-399, dział: Geografia — 31-50-400, dział: Matematyka — 31-50-401, dział: Fizyka — 31-50-402, dział: Chemia — 31-50-403, dział: Biologia — 31-50-404, dział: Medycyna — 31-50-405, dział: Psychologia — 31-50-406, dział: Filozofia — 31-50-407, dział: Religia — 31-50-408, dział: Prawo — 31-50-409, dział: Historia — 31-50-410, dział: Geografia — 31-50-411, dział: Matematyka — 31-50-412, dział: Fizyka — 31-50-413, dział: Chemia — 31-50-414, dział: Biologia — 31-50-415, dział: Medycyna — 31-50-416, dział: Psychologia — 31-50-417, dział: Filozofia — 31-50-418, dział: Religia — 31-50-419, dział: Prawo — 31-50-420, dział: Historia — 31-50-421, dział: Geografia — 31-50-422, dział: Matematyka — 31-50-423, dział: Fizyka — 31-50-424, dział: Chemia — 31-50-425, dział: Biologia — 31-50-426, dział: Medycyna — 31-50-427, dział: Psychologia — 31-50-428, dział: Filozofia — 31-50-429, dział: Religia — 31-50-430, dział: Prawo — 31-50-431, dział: Historia — 31-50-432, dział: Geografia — 31-50-433, dział: Matematyka — 31-50-434, dział: Fizyka — 31-50-435, dział: Chemia — 31-50-436, dział: Biologia — 31-50-437, dział: Medycyna — 31-50-438, dział: Psychologia — 31-50-439, dział: Filozofia — 31-50-440, dział: Religia — 31-50-441, dział: Prawo — 31-50-442, dział: Historia — 31-50-443, dział: Geografia — 31-50-444, dział: Matematyka — 31-50-445, dział: Fizyka — 31-50-446, dział: Chemia — 31-50-447, dział: Biologia — 31-50-448, dział: Medycyna — 31-50-449, dział: Psychologia — 31-50-450, dział: Filozofia — 31-50-451, dział: Religia — 31-50-452, dział: Prawo — 31-50-453, dział: Historia — 31-50-454, dział: Geografia — 31-50-455, dział: Matematyka — 31-50-456, dział: Fizyka — 31-50-457, dział: Chemia — 31-50-458, dział: Biologia — 31-50-459, dział: Medycyna — 31-50-460, dział: Psychologia — 31-50-461, dział: Filozofia — 31-50-462, dział: Religia — 31-50-463, dział: Prawo — 31-50-464, dział: Historia — 31-50-465, dział: Geografia — 31-50-466, dział: Matematyka — 31-50-467, dział: Fizyka — 31-50-468, dział: Chemia — 31-50-469, dział: Biologia — 31-50-470, dział: Medycyna — 31-50-471, dział: Psychologia — 31-50-472, dział: Filozofia — 31-50-473, dział: Religia — 31-50-474, dział: Prawo — 31-50-475, dział: Historia — 31-50-476, dział: Geografia — 31-50-477, dział: Matematyka — 31-50-478, dział: Fizyka — 31-50-479, dział: Chemia — 31-50-480, dział: Biologia — 31-50-481, dział: Medycyna — 31-50-482, dział: Psychologia — 31-50-483, dział: Filozofia — 31-50-484, dział: Religia — 31-50-485, dział: Prawo — 31-50-486, dział: Historia — 31-50-487, dział: Geografia — 31-50-488, dział: Matematyka — 31-50-489, dział: Fizyka — 31-50-490, dział: Chemia — 31-50-491, dział: Biologia — 31-50-492, dział: Medycyna — 31-50-493, dział: Psychologia — 31-50-494, dział: Filozofia — 31-50-495, dział: Religia — 31-50-496, dział: Prawo — 31-50-497, dział: Historia — 31-50-498, dział: Geografia — 31-50-499, dział: Matematyka — 31-50-500, dział: Fizyka — 31-50-501, dział: Chemia — 31-50-502, dział: Biologia — 31-50-503, dział: Medycyna — 31-50-504, dział: Psychologia — 31-50-505, dział: Filozofia — 31-50-506, dział: Religia — 31-50-507, dział: Prawo — 31-50-508, dział: Historia — 31-50-509, dział: Geografia — 31-50-510, dział: Matematyka — 31-50-511, dział: Fizyka — 31-50-512, dział: Chemia — 31-50-513, dział: Biologia — 31-50-514, dział: Medycyna — 31-50-515, dział: Psychologia — 31-50-516, dział: Filozofia — 31-50-517, dział: Religia — 31-50-518, dział: Prawo — 31-50-519, dział: Historia — 31-50-520, dział: Geografia — 31-50-521, dział: Matematyka — 31-50-522, dział: Fizyka — 31-50-523, dział: Chemia — 31-50-524, dział: Biologia — 31-50-525, dział: Medycyna — 31-50-526, dział: Psychologia — 31-50-527, dział: Filozofia — 31-50-528, dział: Religia — 31-50-529, dział: Prawo — 31-50-530, dział: Historia — 31-50-531, dział: Geografia — 31-50-532, dział: Matematyka — 31-50-533, dział: Fizyka — 31-50-534, dział: Chemia — 31-50-535, dział: Biologia — 31-50-536, dział: Medycyna — 31-50-537, dział: Psychologia — 31-50-538, dział: Filozofia — 31-50-539, dział: Religia — 31-50-540, dział: Prawo — 31-50-541, dział: Historia — 31-50-542, dział: Geografia — 31-50-543, dział: Matematyka — 31-50-544, dział: Fizyka — 31-50-545, dział: Chemia — 31-50-546, dział: Biologia — 31-50-547, dział: Medycyna — 31-50-548, dział: Psychologia — 31-50-549, dział: Filozofia — 31-50-550, dział: Religia — 31-50-551, dział: Prawo — 31-50-552, dział: Historia — 31-50-553, dział: Geografia — 31-50-554, dział: Matematyka — 31-50-555, dział: Fizyka — 31-50-556, dział: Chemia — 31-50-557, dział: Biologia — 31-50-558, dział: Medycyna — 31-50-559, dział: Psychologia — 31-50-560, dział: Filozofia — 31-50-561, dział: Religia — 31-50-562, dział: Prawo — 31-50-563, dział: Historia — 31-50-564, dział: Geografia — 31-50-565, dział: Matematyka — 31-50-566, dział: Fizyka — 31-50-567, dział: Chemia — 31-50-568, dział: Biologia — 31-50-569, dział: Medycyna — 31-50-570, dział: Psychologia — 31-50-571, dział: Filozofia — 31-50-572, dział: Religia — 31-50-573, dział: Prawo — 31-50-574, dział: Historia — 31-50-575, dział: Geografia — 31-50-576, dział: Matematyka — 31-50-577, dział: Fizyka — 31-50-578, dział: Chemia — 31-50-579, dział: Biologia — 31-50-580, dział: Medycyna — 31-50-581, dział: Psychologia — 31-50-582, dział: Filozofia — 31-50-583, dział: Religia — 31-50-584, dział: Prawo — 31-50-585, dział: Historia — 31-50-586, dział: Geografia — 31-50-587, dział: Matematyka — 31-50-588, dział: Fizyka — 31-50-589, dział: Chemia — 31-50-590, dział: Biologia — 31-50-591, dział: Medycyna — 31-50-592, dział: Psychologia — 31-50-593, dział: Filozofia — 31-50-594, dział: Religia — 31-50-595, dział: Prawo — 31-50-596, dział: Historia — 31-50-597, dział: Geografia — 31-50-598, dział: Matematyka — 31-50-599, dział: Fizyka — 31-50-600, dział: Chemia — 31-50-601, dział: Biologia — 31-50-602, dział: Medycyna — 31-50-603, dział: Psychologia — 31-50-604, dział: Filozofia — 31-50-605, dział: Religia — 31-50-606, dział: Prawo — 31-50-607, dział: Historia — 31-50-608, dział: Geografia — 31-50-609, dział: Matematyka — 31-50-610, dział: Fizyka — 31-50-611, dział: Chemia — 31-50-612, dział: Biologia — 31-50-613, dział: Medycyna — 31-50-614, dział: Psychologia — 31-50-615, dział: Filozofia — 31-50-616, dział: Religia — 31-50-617, dział: Prawo — 31-50-618, dział: Historia — 31-50-619, dział: Geografia — 31-50-620, dział: Matematyka — 31-50-621, dział: Fizyka — 31-50-622, dział: Chemia — 31-50-623, dział: Biologia — 31-50-624, dział: Medycyna — 31-50-625, dział: Psychologia — 31-50-626, dział: Filozofia — 31-50-627, dział: Religia — 31-50-628, dział: Prawo — 31-50-629, dział: Historia — 31-50-630, dział: Geografia — 31-50-631, dział: Matematyka — 31-50-632, dział: Fizyka — 31-50-633, dział: Chemia — 31-50-634, dział: Biologia — 31-50-635, dział: Medycyna — 31-50-636, dział: Psychologia — 31-50-637, dział: Filozofia — 31-50-638, dział: Religia — 31-50-639, dział: Prawo — 31-50-640, dział: Historia — 31-50-641, dział: Geografia — 31-50-642, dział: Matematyka — 31-50-643, dział: Fizyka — 31-50-644, dział: Chemia — 31-50-645, dział: Biologia — 31-50-646, dział: Medycyna — 31-50-647, dział: Psychologia — 31-50-648, dział: Filozofia — 31-50-649, dział: Religia — 31-50-650, dział: Prawo — 31-50-651, dział: Historia — 31-50-652, dział: Geografia — 31-50-653, dział: Matematyka — 31-50-654, dział: Fizyka — 31-50-655, dział: Chemia — 31-50-656, dział: Biologia — 31-50-657, dział: Medycyna — 31-50-658, dział: Psychologia — 31-50-659, dział: Filozofia — 31-50-660, dział: Religia — 31-50-661, dział: Prawo — 31-50-662, dział: Historia — 31-50-663, dział: Geografia — 31-50-664, dział: Matematyka — 31-50-665, dział: Fizyka — 31-50-666, dział: Chemia — 31-50-667, dział: Biologia — 31-50-668, dział: Medycyna — 31-50-669, dział: Psychologia — 31-50-670, dział: Filozofia — 31-50-671, dział: Religia — 31-50-672, dział: Prawo — 31-50-673, dział: Historia — 31-50-674, dział: Geografia — 31-50-675, dział: Matematyka — 31-50-676, dział: Fizyka — 31-50-677, dział: Chemia — 31-50-678, dział: Biologia — 31-50-679, dział: Medycyna — 31-50-680, dział: Psychologia — 31-50-681, dział: Filozofia — 31-50-682, dział: Religia — 31-50-683, dział: Prawo — 31-50-684, dział: Historia — 31-50-685, dział: Geografia — 31-50-686, dział: Matematyka — 31-50-687, dział: Fizyka — 31-50-688, dział: Chemia — 31-50-689, dział: Biologia — 31-50-690, dział: Medycyna — 31-50-691, dział: Psychologia — 31-50-692, dział: Filozofia — 31-50-693, dział: Religia — 31-50-694, dział: Prawo — 31-50-695, dział: Historia — 31-50-696, dział: Geografia — 31-50-697, dział: Matematyka — 31-50-698, dział: Fizyka — 3